

Thăng Hoa Cuộc Đời

Như Ninh Nguyễn Hồng Dũng

Kỳ 40 Mục Tiêu Đầu Năm

Khởi đầu của năm 2024 tại Ishikawa, Nhật bản không lấy gì tươi sáng khi trận động đất khá mạnh lên đến 7,6 độ Richter xảy ra vào sáng ngày 1 tháng 1 khiến cho năm, sáu chục mạng người tử vong và nhà cửa, phố xá, cảnh vật công viên bị vùi dập trong đồng bùn lầy vô cùng thảm khốc.

Trong khi đó Nga đã phóng 158 quả tên lửa vào Odessa thuộc lãnh thổ Ukrain, phá sập nhiều khu phố, bệnh viện và trường học, giết hơn 40 người vô tội và 120 người khác bị thương. Sau phút giao thừa đó, Ukrain phản kích lại bằng pháo tự hành vào tỉnh Donetsk, vùng bị Nga chiếm đóng cũng làm thương vong hàng chục người dân không khổ. Bên Trung Đông cũng không khá hơn, cuộc xung đột vũ trang giữa Israel & Hamas đã leo thang khốc liệt từ đêm tân niên, ngay thời điểm thế giới bước sang năm mới 2024, khủng bố Hamas khai hỏa hàng trăm tên lửa bắn từ Dải Gaza nhắm vào thành phố Tel Aviv và vùng phụ cận thủ đô. Vụ tấn công vào miền Nam Israel xảy ra lúc 0h (giờ địa phương) ngày 1 tháng 1 và một số vụ khác nhằm vào trung tâm quyền lực thủ phủ Do Thái xảy ra 1 phút sau đó khiến số thương vong lên đến hàng trăm người đang mừng đón tết dương lịch vừa chợt bước sang.

Chúng ta đang sống trong một thế giới bất toàn. Đúng như điều giác ngộ thứ nhất là “Thế gian vô thường, quốc độ nguy thùy, tứ đại khổ không, ngũ âm vô ngã, sinh diệt biến dị, hư nguy vô chủ”. Biết là vậy nhưng mình không thể ngồi đó sầu bi khổ lụy, ít nhất mỗi chúng ta phải tự đề ra mục tiêu trong năm 2024, dù chưa hoàn tất như những năm qua nhưng thấy nhẹ nhõm khi chúng ta vạch cho mình chí hướng vươn lên.

Có người đặt mục tiêu năm 24 của thế kỷ XXI này rằng phải mua nhà, tậu xe, cưới vợ, sinh con hoặc dù chẳng nghĩ nhiều đến chuyện tình cảm thì khi ra trường phải kiếm được công việc vững vàng...nói chung dù mục tiêu là gì, thì có lẽ tất cả chúng ta đều hướng đến một cuộc sống hạnh phúc, thành tựu và an vui.

Trong năm qua có quá nhiều điều thử thách nhưng xin chúc mừng tất cả vì chúng ta đã mạnh mẽ vượt hết 365 ngày đầy khó khăn, dám nhìn thẳng vào điều chưa đạt được để lấy nó làm động lực tiếp tục cố gắng. Chúng ta nên tự hào về mọi nỗ lực của mình đã thực hiện, quan trọng hơn hết là phải biết thiết lập một sức khỏe cho tương lai, đủ lạc quan nhìn thấy những cơ hội khác trong năm 2024 rồi thêm một mái ấm để cùng làm chỗ dựa cho nhau sánh bước tiến lên.

Hãy viết những con số đầu dòng trong dấu hoa thị *1,*2,*3 ,*10 hay *20 để nêu đích đi tới. Vật chất và tinh thần cần quân bình, sức khỏe và trí tuệ phải cân đối thì cuộc sống mới có ý nghĩa. Hai ông Giáo sư chính ngạch cùng phân khoa của tôi đã phát hiện bị ung thư trong semester vừa rồi, một gan một tiền liệt tuyến nên tinh thần xuống dốc tột cùng, ông dạy điện xin nghỉ bệnh về lại Phần Lan, quê hương xưa hưởng những ngày còn lại trên đời, ông dạy toán thì eo xèo như chợ chiều đông. Vì chánh ngạch nên được giảng dạy toàn thời gian, lương cao hơn so với những “instructor part time”, nhưng cũng chính bởi cảnh trực diện với sanh tử, tiền tài, danh vọng ấy mà chúng ta nhận ra bài học cực kỳ đáng giá cho sức khỏe rằng, dù lương đủ sống mà sức khỏe tráng kiện thì không có gì quý giá hơn.

Khi chưa đau yếu thì cứ nghĩ rằng mình còn trẻ, dồi dào năng lượng, chân tay lành lặn nên thoải mái thức khuya, overtime, ăn nhậu, rượu chè, trai gái vô độ mà ít chăm sóc cơ thể, xếp thứ tự sức khỏe xuống cuối bảng phong thần. Thực ra trong tháng qua, bác Nguyễn Hữu Có pháp danh Từ Sắc, 93 tuổi, Kỹ sư Nguyễn Tấn Thọ pháp danh Hồng Khánh 73 tuổi và Bác sĩ Đặng Đình Hòa pháp danh Như Bình 35 tuổi đều từ giả chúng ta để đi về bên kia thế giới. Đây là những người thân yêu mà tôi được biết, họ ra đi không hẹn tuổi tác bao nhiêu, cơ thể mỗi người không dễ hiểu được, sức khỏe chẳng vì mình còn trẻ mà bỏ mặc nó, không chịu lưu tâm. Có hàng triệu căn bệnh, nào tâm, can, tì, phế, thận rồi Covid, HIV... trên đời nhưng chỉ có một sức khỏe trong thân thể chưa cao hơn hai thước này mà chờ đến lời alô của Bác sĩ mới quan tâm đến bệnh trạng thì e hơi muộn rồi. Vậy thì mục tiêu năm nay là phải dành thời gian để tập thể dục, chạy bộ, múa may quay cuồng cho cuộc đời thêm hưng phấn.

Vấn đề gia đình phải chu toàn và luôn tìm cách đối xử với nhau thật là tử tế. Buông xả bớt những căng thẳng áp lực, suy tính thiệt hơn, những cạnh tranh cao thấp để trở về với mái ấm gia đình, nơi mà mình là thực chứng của bản thân, không trau chuốt, trang điểm, không uốn lượn khéo léo, dối gạt cho vừa lòng làng trên xóm dưới. Làm được gì cho thân nhân thì đừng hẹn rày, hứa kia vì ngày mai có thể không bao giờ đến. Năm tháng còn dài nhưng thời gian của người thân luôn có giới hạn, sẽ đến một ngày mình về nhà và không còn thấy những bóng dáng thân thương nữa là chuyện không hiếm xảy ra, câu chuyện thương tâm của anh chị Phúc “Quảng Đà” vừa bước ra hè phố thì vĩnh viễn không quay đầu trở lại như một minh chứng rõ ràng. Thực tế của cuộc sống khá phũ phàng khi có kẻ sẵn sàng thân

thiện, lịch sự với một người xa lạ nhưng lại không thể kiềm chế được sự nóng nảy khi đối xử với thân bằng quyến thuộc. Chẳng lẽ người nhà nên bị cư xử suông sã, chửi rủa, vô tâm nói lời tổn thương, đay nghiến mới hả dạ hay sao?. Vì vậy mục tiêu năm 2024 cần phải đề ra là hãy học cách đối xử nhau tử tế với chính gia đình trước tiên, biết ơn và trân trọng những điều tốt đẹp họ đã dành cho mình trong suốt quãng đời hít thở trên trần gian..

Thêm mục tiêu quan trọng ghi vào sổ năm mới nữa là mỗi tuần nên đọc ít nhất một vài cuốn kinh hay sách, đó là nguồn tri thức bất tận của nhân loại. Với một xã hội hiện đại, công nghệ số hiện nay, giá trị của kinh sách thể hiện càng rõ rệt, bởi vì nó chứa đựng những giá trị vật chất, tinh thần của tiền nhân lưu giữ và truyền từ nhiều đời nay. Mỗi cuốn kinh sách lại là những chủ đề, lĩnh vực khác nhau, nhưng đều hướng tới cho chúng ta hiểu biết thêm những tri thức mới, giá trị nhân loại. Kinh sách chứa đựng nguồn kiến thức khổng lồ và giúp chúng ta thông hiểu thế giới nội tâm lẫn ngoại cảnh, tiếp cận với các nền văn minh của nhân loại. Trên một khía cạnh nào đó thì kinh sách đã vẽ ra những con đường mới cho xã hội phát triển tốt đẹp, nhờ đó mà chúng ta cùng thăng hoa cuộc đời.

Kinh sách là nơi lưu giữ những giá trị lịch sử và lời dạy quý giá cho hậu thế, là nơi chứng thực những giá trị, thành tựu của nhân loại ở quá khứ và hiện tại đi vào tương lai; tầm quan trọng của kinh sách đối với chúng sanh không phải ai cũng thấu hiểu được vì mỗi cuốn kinh, sách, được viết dưới những góc nhìn khác nhau, sẽ mang đến cho người tụng, đọc nhiều giá trị đặc thù, truyền tải những nội dung nhân văn, giáo dục, tình yêu thương, chân thiện mỹ, lời sống đạo đức, tâm linh giúp con người hướng đến những điều thiện lành trong cuộc sống. Ngoài ra, nhiệm vụ của kinh, sách còn giúp chúng ta phát huy sự sáng tạo, áp dụng những kiến thức trong đó để ứng dụng vào thực tế hầu xử sự trong các tình huống khác nhau, giúp cho xã hội ngày càng văn minh, tiến bộ hơn và chính chúng ta cũng sẽ phát triển và hoàn thiện được bản thân.

Khi những mục tiêu thế gian đề ra tạm hoàn thành thì mục tiêu xuất thế gian cũng nên thiết lập để chuyên tâm hướng thượng. Nhìn sự vô thường của nhân thế mà mình cần phải chăm lo cho cuộc sống tinh thần để tu tập phương cách thoát khổ, giác ngộ và giải thoát.

Chúng ta chớ nghĩ đơn giản tu tập theo một tôn giáo nào đó đúng nghĩa như đạo Phật, Thiên Chúa, Cao Đài, Hòa Hảo là giữ giới, ăn chay, làm việc lành tránh việc dữ, đi chùa, nhà thờ, thánh thất, thực hành hạnh bố thí, giúp đỡ người nghèo khổ bất hạnh, xây cầu, đắp đường đào giếng v.v... là đang trên con đường tiến tới giải thoát. Thực ra, đây chỉ là bước đầu của người thực tập sống lương thiện, đạo đức, trái lòng từ bi với mọi loài chúng sanh, những hành động bố thí, cứu tế, từ thiện này giúp cho chúng ta dần dần dẹp bớt tham sân si, bỏ bớt lòng ích kỷ, tâm thức mở rộng khiến cho cuộc sống hiện tại của mình được an vui hạnh phúc. Những việc làm tốt đẹp đó sẽ kết thành thiện nghiệp và chúng ta sẽ được hưởng sự may mắn nào đó trong đời sống hiện tại, hoặc thọ phước báu nơi tương lai.

Giải thoát là chúng ta hành trì tu tập ngay trong đời sống hiện tại bèn cách tâm không dính mắc với những đam mê vật chất, không vướng víu với những tri kiến thế gian, không đắm chìm trong hạnh phúc dục lạc cũng không bị phiền não vây bủa. Nếu tâm của chúng ta hoàn toàn không bị trói buộc với bất cứ vui buồn hạnh phúc khổ đau của cảnh sắc thế gian thì tâm được giải thoát, tức là tuy còn sống trong chốn Ta bà chiến tranh, chết chóc đầy nhiễu nhương mà tâm thì vẫn an nhiên tự tại với trạng thái “Hữu Du Niết Bàn”.

Trong đời sống tâm linh, có người cho rằng cần học một pháp môn rồi chuyên tu thì kết quả tốt hơn là học nhiều, nghe rộng, điều này cũng đúng thôi nhưng đó là trường hợp đặc biệt với những kẻ đủ tiền căn phúc lạc. Còn trên bình diện phổ thông thì chúng ta nên nghiên cứu kinh điển nhiều hơn để biết phương pháp so sánh, thực hành tự thân; bởi vì trước khi muốn làm một công trình gì đó thì siêng năng cầu học lý thuyết tiên khởi để biết phương pháp, kỹ thuật, cách làm đúng đắn mà ta áp dụng. Việc tu học cũng thế, nghiên cứu Phật Pháp để biết cách ngồi thiền hay niệm Phật, tụng kinh, trì chú như thế nào và phù hợp với căn cơ, trình độ của mình hầu mong thâm thấu được cái hay, cái đẹp, cái chân lý cao thượng mà mình hướng đến.

Mục đích của học Phật Pháp để ta noi gương đáng giác ngộ và chư vị tổ sư, các Ngài từ bỏ danh lợi để tìm cầu chân lý chứ không phải từ bỏ chân lý để tìm cầu danh lợi, các Ngài xem quyền tước như hoa trong gương, như trăng đáy nước, như mây nổi tụ tán vô thường mà xả bỏ chứ không đấu tranh, thưa kiện hay quyết tử để giành những thứ ngũ dục của thế gian, do vậy mà mình dẹp bớt ngã mạn, cái tôi trong bản thân lần lần giảm thiểu. Vì thế năm nay chúng ta ghi vào mục tiêu tinh thần là phải học Phật Pháp để biết điểm tựa lý tưởng của đời mình, rằng cần sự hạnh phúc, an lạc thật sự, vì mốc đến cuối cùng của đạo giác ngộ và giải thoát là lìa khỏi tham dục, sanh tử luân hồi, và đạt được Niết bàn vô thượng. Sự tinh tấn trong con đường tu học là thăng tiến về đạo hạnh với quả vị chứng đắc an trú trong hiện tại. Hơn nữa chúng ta học Phật Pháp để biết rằng ngoài cõi người còn có các cõi trời hay lục đạo, tứ sanh, luân hồi, địa ngục mà nếu ta tạo nghiệp ác thì quả báo sinh vào chốn nạ quỷ, súc sanh sẽ là điểm đến đương nhiên không sai chạy.

Vì sự lợi lạc cho đời sống hiện tại và phúc báo thiện nghiệp cho nhiều kiếp mai sau, chúng ta quyết tâm đưa mục tiêu học Phật Pháp lên hàng ưu tiên để trí tuệ bừng sáng hơn, thực tập hạnh lành để ta càng biết thương yêu vạn loài chúng sanh chứ không phải làm khổ, đày đọa, nói lời hằn học điều ngoa, mắng nhiếc chê bai hay ganh ghét giận

hồn với nhau. Chúng sanh ai cũng tham sống sợ chết nên mình cần hãy trợ duyên lẫn nhau để cùng sống an lạc trong chốn Ta bà này, một khi thân tâm được hài hòa, trí tuệ được sáng suốt và cõi lòng luôn tỏa sáng ánh từ bi thì chúng ta cảm nhận được sự an lạc hạnh phúc và nhận rõ mọi người thân cận cũng hòa ái vui vẻ, đáng yêu, đáng kính biết bao!...

Xin nguyện cho mục tiêu của chúng ta trong năm 2024 này được thành tựu là niềm hạnh phúc vô biên, hòa bình sẽ được tái lập trên Dải Gaza, biên giới Ukrain và Nga sẽ không còn nghe hỏa tiễn gầm rú chết người và thiên tai cũng theo đó mà giảm bớt cơn cuồng nộ kinh hoàng.

Tâm bình thế giới bình. Chúng ta hãy để cõi lòng luôn an nhiên tự tại trong trạng thái “ Hữu Dư Niết Bàn”
Mong lắm thay!

Như Minh Nguyễn Hồng Dũng

THĂNG HOA CUỘC ĐỜI NHƯ NINH NGUYỄN HỒNG DŨNG

Kỳ 41 VÔ THƯỜNG

Trưa của ngày đầu năm 2024, Kritina Mai, cô học trò của tôi ở Hayward gọi phone chúc tết “Happy New Year Thầy”. Tôi đang đứng trước sân của Trung tâm Văn hóa Chùa Di Lạc trên đường Story, thành phố San Jose nhận phone và vui vẻ trả lời cảm ơn cũng như kèm lời chúc tốt đẹp suốt năm cho em. Bên kia đầu giây Kristina im lặng một khoảng, tôi ngỡ cô cúp máy nhưng chỉ thoáng một chút trôi qua, giọng hơi xúc động cô báo tin Tom Lê vừa bị bắn chết.

-Cái gì? tôi hốt hoảng hỏi lại, Kristina chậm rãi trả lời:

-Tom đang làm nhiệm vụ ngăn chặn nạn trộm cướp thì bị bắn trong đêm.

Đến phiên tôi im lặng, một sát na trôi qua như hòn đá nặng trĩu đè trên lồng ngực, thật là điều không tưởng đến với một thanh niên năng động, vui tính và trẻ trung yêu đời. Tom học với tôi một semester nhưng tính năng động, thích đặt câu hỏi và hay pha trò nên tôi nhớ rất rõ. Sau khi làm cảnh sát viên tại Oakland, một vài lần ghé California State University Hayward lấy hồ sơ điểm để bổ túc lý lịch gì đó thì gọi thăm tôi. Krisna Mai ra trường và làm việc tại Sở xã hội Oakland cùng thành phố với bạn học Tom Lê nên khi biết hung tin liền báo cho tôi hay là vậy.

Tom Lê tham gia vào đội chống trộm cắp ban đêm, 36 tuổi được sở cảnh sát Oakland khen ngợi vì công tác luôn hoàn thành xuất sắc trong bốn năm qua. Thành phố Oakland thuộc miền bắc tiểu bang California nơi có nhiều gia đình Việt Nam tỵ nạn Cộng Sản sinh sống và làm việc cách thành phố San Jose ba mươi bảy dặm về hướng bắc. Vào khoảng 1 giờ sáng cuối năm, cảnh sát được tin có một vụ trộm đang diễn ra tại khu thương mại trên đường Embarcadero nên Tom Lê cùng đội điều tra liền đến nơi để xem xét và vừa hoàn tất trở về văn phòng thì đến 4 giờ 33 phút sáng, cảnh sát cho biết họ lại nhận được tin có ăn trộm ở gần chỗ đó nữa.

Cảnh sát thuộc nhóm chống trộm của Tom Lê đến hiện trường và thấy nhiều người chạy tán loạn, trong nhóm nghi can ăn trộm dùng súng bắn nhiều phát vào cảnh sát và Tom Lê lúc đó lái chiếc xe không có bảng hiệu cảnh sát (unmarked vehicle) trở tới thì bị những viên đạn bay thẳng vào kính xe găm vào thân thể Tom Lê. Một đoàn xe bao gồm cảnh sát Oakland và cảnh sát tiểu bang chạy theo xe cứu thương đưa thi thể nạn nhân vào bệnh viện Highland Hospital nhưng cảnh sát viên Tom Lê đã không qua khỏi lưỡi hái tử thần. Đây là một nỗi đau vô cùng vì nhiều cảnh sát đang bảo vệ trật tự cho thành phố làm việc không mệt mỏi để giữ gìn trật tự an ninh cho công chúng mà bị sát hại là điều không thể chấp nhận được.

Năm ngoái nhà sĩ Lili Xu gốc Á châu cũng bị giết trong khu phố Little Saigon Oakland qua vụ cướp trắng trợn giữa ban ngày xảy ra vào trưa Chủ Nhật, 21 tháng 8 với ba viên đạn kết liễu mạng sống của Nhà Sĩ Lili Xu, người vừa mừng sinh nhật lần thứ 60 của mình ôm bó hoa bước ra khỏi nhà hàng sau bữa tiệc chúc mừng. Trước đó hôm mừng hai tháng sáu, anh chị Phạm Phúc, 72 tuổi là chủ nhân của nhà hàng Quảng Đà rất nổi tiếng ở thành phố San Jose vừa bước ra trước sân hè thì bị một chiếc xe của tên ăn cướp đâm sầm vào anh chị khiến cho hai mạng người tử vong trong chớp mắt.

Trong kinh Phổ Diệu có đoạn: "Ba cõi phù du mây thu bay. Sinh tử khác nào vũ điệu say. Chúng sinh mạng mỏng như chớp lóe. Trôi nhanh như thác đổ non ghèngh". Ý kinh đã dạy rằng Tam giới vô thường và không bền vững; cuộc sống trôi nhanh về phía cái chết, như điệu nhảy của vũ công, tia chớp trên bầu trời, hay dòng thác đổ vì chúng liên tục chuyển động và biến đổi không ngừng dù chỉ trong giây lát, cho nên cảnh giới biến dị và cái chết đến nhanh mà chúng ta không thể biết trước được.

Thực ra bản chất của cuộc sống và vạn hữu vũ trụ là vô thường. Nhiều người trong chúng ta thường không chú ý về điều này bởi vì mình luôn mãi mê với bao nhiêu tranh đua, ham muốn, tham vọng, hạnh phúc, khổ đau, sắc tài danh thực thù... và những thứ đó cuốn hút chúng ta hết năm tháng ngày giờ như những dòng thác lũ.

Tình cảm con người khi yêu thích thì cầu cho được ở gần bên nhau, rồi qua thời gian có những thử thách ê chề đến độ tiền muôn bạc triệu cũng bỏ ra để mong ngày ly hôn đứng ở cùng nhau. Hãy tạm dừng một chút trên hành trình vội vã bên ba hầu lẳng lòng tư duy rằng trên đời này, chẳng có gì không thay đổi, chẳng có gì vĩnh viễn thường hằng, và hãy ý thức được kiếp người mong manh ngắn ngủi, để chúng ta biết trân trọng hơn và sử dụng cuộc đời có ý nghĩa và giá trị hơn.

Nhìn ra sân, hàng cây trúc bá diệp xanh tươi ngày nào bây giờ tro trọi những cành khô cằn khẳng khiu. Đây cũng là bài học cho mình suy tư về sự vô thường của thế giới chung quanh, môi trường cùng những thứ gần gũi như

nhà cửa, xe cộ, áo quần, máy móc tiện nghi. Những vật thể tĩnh tại, rắn chắc nhưng thực tế lại là vật chất được tạo thành từ chi li phân tử vô cùng nhỏ bé đang xê dịch, di chuyển và biến động không ngừng.

Đừng mong cầu những con người dù thân bằng quyến thuộc hay bạn bè tri âm gì đi nữa luôn cố định tình cảm hay ý nghĩ như xưa, thật ra thì thân và tâm họ cũng liên tục biến đổi, không tồn tại, bất biến trong bất cứ khoảnh khắc nào. Điều này cũng đúng cho tất cả vạn loài chúng sinh như bò bay, máy cưa, động vật, chim chóc, côn trùng, những cái to lớn như núi sông, lâu đài thành quách, đường xá, xe cộ, trái đất, mặt trời, mặt trăng và các tinh tú... đều cấu tạo từ nguyên tử và phân tử nhỏ bé nhất luôn liên tục thay đổi trong từng sát na, không có thứ gì tồn tại vĩnh viễn, thường hằng mà không có sự biến dịch.

Cho nên chúng ta hãy nghĩ rằng việc bám chấp vào sự thường còn của vạn pháp là một chuyện không thực tế và tự lừa dối bản thân. Bất cứ thứ gì đẹp đẽ, làm chúng ta hài lòng đều sẽ thay đổi và cuối cùng biến mất kia mà; vì vậy, chúng ta không thể kỳ vọng bất cứ thứ gì đem lại hạnh phúc vĩnh viễn bởi nó sẽ thay đổi, có thể theo chiều hướng xấu hay tốt hơn nên đừng bi lụy quá mức hay chối bỏ điều gì cả.

Chúng ta nói đến vô thường liền hiểu ngay đó là luật tuần hoàn của vũ trụ bao gồm cả càn khôn và nhân sinh. Ngọn lửa vô thường vẫn cứ diễm nhiên âm i thiêu đốt cả thế gian, không một phút tạm ngừng cho dù có bao nhiêu ngàn kiếp thì thân, tâm và cảnh giới là một dòng chảy từ quá khứ rồi hiện tại đến vị lai. Vô thường vốn có ba loại gồm nhất kỳ là thô tướng nhất của vô thường, chỉ cho sự kết thúc của một tiến trình như sự chết của một con người, nhưng chết không có nghĩa là mất hẳn mà chỉ là tạm vắng ở nơi này, để chuẩn bị biểu hiện thành sự sống ở nơi khác. Thứ hai là tương tục tức sự sinh diệt, băng hoại thường xuyên trong lòng sự vật, là sự chuyển biến không ngừng, nên sự tương tục ấy là tế tướng của vô thường. Cuối cùng là Sát na sinh diệt diễn tả sự vô thường ma mãnh nhất, nhỏ nhiệm nhất, do vậy mà ba phạm trù thuộc vô thường này vận hành trong các hiện tượng vật lý, sinh lý và tâm lý.

Biết rõ tánh chất thay đổi nhanh chóng như vậy thì chúng ta nên trân trọng hơn những giây phút, khoảnh khắc đang sống trong cuộc đời này, hãy sử dụng nó một cách có ý nghĩa hơn. Chính vì sự vô thường chi phối mà chúng ta cần định hướng cuộc đời để đạt được sự thăng hoa thích đáng qua những yếu tố quan trọng giúp cho ta thăng tiến thân và tâm. Chuyên cần, siêng năng, hăng hái, nhiệt tâm, tinh tấn nỗ lực, duy trì bền bỉ thì mọi việc sẽ được tốt đẹp theo thời gian dù khó đến đâu. Ngược lại lười biếng, ỷ lại, thiếu quyết tâm và ý chí, buông lung, hưởng thụ quá đáng là nhân dẫn đến các thất bại trong mọi lãnh vực. Tích cực, nhiệt tình, có suy xét, cân nhắc, siêng năng là cơ hội gần nhất để dẫn đến sự thành công. Tứ như ý tức là bài học trong giáo lý căn bản của Phật gia mà chúng ta cần nghiêm chỉnh áp dụng. Thứ nhất là có nguyện vọng chính đáng. Thứ hai là siêng năng, tinh cần, bền chí lâu dài. Thứ ba là chuyên chú, nhất tâm vào công việc. Thứ tư là thấu rõ nguyên lý duyên khởi của cuộc đời. Chúng ta đáp ứng đầy đủ bốn yếu tố này thì mọi việc sẽ hanh thông và sáng tỏ như ý muốn.

Khi con người có nguyện vọng chính đáng rồi quyết tâm, nỗ lực kiên trì, cố gắng thì mọi việc dù khó đến đâu cũng dễ thành tựu viên mãn. Siêng năng, nhiệt tình mà không biết phân định đúng sai, tốt xấu thì coi chừng rơi vào hố sâu tội lỗi, do đó phải có trí tuệ soi vào hành động “chư ác mạc tác, chúng thiện phụng hành”. Một học sinh quyết tâm học giỏi để sau này lớn lên trở thành y sĩ chữa bệnh cho chúng sanh, giúp đỡ mọi người sống có yêu thương bằng trái tim hiểu biết. Đó là những nguyện vọng chính đáng; nhưng nếu thiếu yếu tố siêng năng đúng mức thì dễ thất bại. Sau khi xác định lập trường vững chắc rồi thì ta quyết tâm kiên trì bền bỉ đi theo mục tiêu cho chân cứng đá mềm đến lúc viên mãn mới thôi.

Đời sống chứa vô số điều tưởng chừng như nhỏ nhất nhưng lại có thể góp phần tạo nên bức tranh toàn cảnh tươi đẹp hơn. Một lời nói ngọt ngào, một cử chỉ âu yếm, một hành động dọn dẹp vệ sinh, nấu một bữa ăn, lau chùi bàn ghế hay trồng một cây xanh, lượm rác cộng đồng và ai cũng đồng lòng như vậy thì thế giới tươi đẹp biết là nhường nào.

Vì cuộc đời vốn là vô thường nên đời sống tinh thần của mỗi chúng ta cũng cần phải trau chuốt cho tinh khiết để một mai có mệnh hệ gì cũng không phải hối hận sầu lo. Trước hết chúng ta cần dọn dẹp những thứ nhỏ nhất trong tâm như đố kỵ, ganh ghét, giận hờn, bực tức, cau có, gắt gỏng, gian dối, lì lợm, chanh chua, chấp nhứt... trong giao tiếp mỗi ngày, chắc chắn cuộc sống của chúng ta sẽ tươi đẹp, vui vẻ ... mọi người đều xích lại gần nhau đồng cảm thông nhiều hơn. Tuổi thọ cho đời người không ai quy định, dù sống cả trăm năm mà vô tích sự thì cũng uổng phí kiếp nhân sinh, cho nên sống bao lâu không cần biết, miễn là cuộc sống của mình đã từng đóng góp được gì cho xã hội hay hậu thế noi theo. Như vậy, Tom Lê đã cống hiến suốt thời son trẻ cho việc gìn giữ an ninh trật tự cộng đồng, Nha sĩ Lili Xu phục vụ nhân sinh hay anh chị Phạm Phúc từng mở nhà hàng để giúp cho hàng trăm nhân viên có công ăn việc làm là một ý nghĩa đáng trân trọng.

Chúng ta hiểu vô thường để không nghĩ sai về bản chất cuộc đời vốn thay đổi biến dịch trong từng phút giây. Nếu như cứ cho là mãi mãi trường tồn, muôn năm bất biến thì hành động, lời nói và ý nghĩ của mình sẽ sai quấy dẫn đến nghiệp quả tà vạy. Khi bảo thủ với ý nghĩ sai lầm vĩnh cửu, mọi thứ không bao giờ đổi thay, lòng người không thể nào trở quẻ thì chúng ta sẽ cực đoan ôm áp chấp trước, yêu thương hay hận thù truyền kiếp. Nhận thức được vậy,

niềm vui hay nỗi buồn cũng chỉ là một giấc nam kha, có gì phiền muộn lâu dài mà chấp chặt khối sầu tương tư vạn kiếp!. Nếu quý độc giả có thời gian hãy viết lại điều giấc ngộ thứ nhất để suy ngẫm thì cuộc đời sẽ không làm mình phiền lòng khi xuân hạ thu đông cứ xoay vần thay da đổi thịt. Điều giấc ngộ như thế này: “Thế gian vốn vô thường, cõi nước rất mong manh, bốn đại lại khô không, năm âm là vô ngã, luôn sinh diệt biến đổi, giả dối không có chủ, tâm là nguồn việc ác, thân là rừng nghiệp tội, nếu quán sát như thế, dần dần lìa sinh tử, vô thường có gì lo!”

Như Như Nguyễn Hồng Dũng

THĂNG HOA CUỘC ĐỜI

Như Ninh Nguyễn Hồng Dũng

Kỳ 42 HOÀNG SA TRƯỜNG SA LÀ CỦA VIỆT NAM

Năm 1974 khi còn theo học trung học, lớp chúng tôi đã được thầy giáo dẫn ra trước khu chợ Hòa Bình, Đà Lạt để cùng sinh viên trường Đại Học kinh doanh và nhiều đồng bào Kinh, Thượng ở khắp tỉnh Tuyên Đức biểu tình phản đối Trung Cộng xâm chiếm đảo Hoàng Sa.

Đúng nửa thế kỷ sau, năm 2024 tôi cũng đi biểu tình cùng đồng hương người Mỹ gốc Việt và nhiều sắc dân khác, trong đó có Phi Luật Tân, Duy Ngô Nhĩ, Hồng-kông, Tây Tạng... trước tổng lãnh sự quán Trung Cộng tại San Francisco, Hoa Kỳ để phản đối Tập Cận Bình và nhà đương quyền Cộng Sản Bắc Kinh tiếp tục xâm chiếm Trường Sa, Hoàng Sa của Việt Nam cũng như những vùng lãnh thổ, hải đảo của nhiều quốc gia lân bang tại Á Châu.

Câu chuyện cách đây đúng 50 năm, rạng sáng ngày 19 tháng Giêng năm 1974 giữa lúc cuộc chiến tại miền Nam Việt Nam lên cao điểm với những cuộc tấn công dữ dội của quân Cộng sản miền Bắc vào lãnh thổ miền Nam, thì Trung Cộng đưa một lực lượng hải quân hùng hậu tấn công và cưỡng chiếm quần đảo Hoàng Sa thuộc chủ quyền của Việt Nam Cộng Hòa khiến cho Thiếu tá Hạm trưởng Ngụy Văn Thà, chỉ huy HQ10 và 74 chiến sĩ Hải quân miền Nam anh dũng hy sinh để bảo vệ bờ cõi đất nước.

Mười bốn năm sau mộng bành trướng bá quyền của Hán tộc vẫn không ngưng nghỉ, từ ngày 31 tháng Giêng đến thượng tuần tháng Ba, Trung Cộng tiếp tục cho hải quân tiến chiếm bảy hòn đảo thuộc vùng Trường Sa, khiến cho 64 bộ đội Bắc Việt hy sinh tại đảo Gạc Ma ngày 14 tháng Ba năm 1988.

Từ ngàn xưa dân tộc Việt Nam luôn luôn chống trả những đợt xâm lăng từ phương bắc, các triều đại khởi nguyên của nước nhà nào Đinh, Lê, Lý, Trần, hậu Lê, Nguyễn đều không ngừng chiến đấu bảo vệ giang sơn. Riêng về quần đảo Hoàng Sa và Trường Sa là chủ quyền của Việt Nam qua văn hóa, tinh thần và lịch sử chứ không phải “kiểu nói lấy được” vô căn cứ của đám bành trướng Bắc Kinh.

Qua bằng chứng sau đây mà tôi xin được trích dẫn các văn kiện hùng hồn bởi giấy trắng mực đen rằng, cho đến nay, hàng trăm ấn phẩm xuất bản tại các nước phương Tây từ thế kỷ 18 đến thế kỷ 19 có thông tin liên quan đến quần đảo Hoàng Sa, Trường Sa và chủ quyền của Việt Nam đối với hai quần đảo này. Những tư liệu được xuất bản liên tục hàng trăm năm qua hiện vẫn đang được chứng minh qua nhiều cuộc trưng bày trong nước cũng như các quốc gia Tây phương. Nhiều học giả nổi tiếng thế giới khi xem xét những tư liệu đó đều khẳng định đây là những bằng chứng quan trọng, công minh thể hiện đầy đủ, rõ ràng chủ quyền của Việt Nam đối với Hoàng Sa và Trường Sa. Đặc biệt là bộ “Atlas Thế Giới” được vẽ rất to với tỷ lệ 1 trên 1.641.836 có kích thước 53,5 cm x 37 cm để có thể ghép lại thành hình dạng một quả địa cầu với đường kính là 7,755 mét làm tài liệu chính xác cho nghiên cứu trở nên nổi tiếng, đáng tin cậy và được sử dụng trong địa lý học gần 200 năm nay. Lại nữa, chúng ta may mắn có rất nhiều bản đồ địa lý và bản đồ hàng hải cổ do người phương Tây vẽ trong quá trình phát kiến hàng hải, giao thương và truyền giáo ở khu vực châu Á, Thái Bình Dương. Trên những tấm bản đồ này, quần đảo Hoàng Sa luôn được thể hiện bằng hình vẽ trong vùng biển Đông của nước Đại Việt theo kinh tuyến và vĩ tuyến khá chính xác với tên gọi là Paracel Island. Còn vùng bờ biển Quảng Nam đến Quảng Ngãi, song song với quần đảo Hoàng Sa thì được ghi nhận là Costa da Paracel tức là bờ biển Hoàng Sa. Bản đồ bán đảo Đông Dương của anh em nhà hàng hải người Hà Lan là Van-Langren (1595) đã ghi nhận điều này; thậm chí, ngay cả những tấm bản đồ từ năm 1507 cũng vẽ Việt

Nam với biển Đông và quần đảo Hoàng Sa, Trường Sa. Đến những năm 1630, nhật ký của một công ty Ấn Độ và Hà Lan của J.M. Buch có nói về sự kiện ba tàu biển Veehuizen, Schagen và Grootebroek thuộc công ty này bị tai nạn ở quần đảo Hoàng Sa thuộc xứ Đàng Trong thời Chúa Sãi Nguyễn Phước Nguyên có niên đại từ 1613 đến 1635.

Những lá thư của các giáo sĩ phương Tây ở Trung Quốc năm 1701 cũng kể lại chuyến đi ra quần đảo Hoàng Sa thuộc vương quốc An Nam với bãi đá ngầm khủng khiếp, nơi xảy ra nhiều vụ đắm tàu. Hàng chục năm sau đó, ghi chép của một giáo sĩ kiêm thương nhân Pháp tên Pierre Poivre và đô đốc hải quân Pháp, Bá tước M.d. Estaing đều khẳng định, chúa Nguyễn đã đưa quân và khí tài là các khẩu súng thần công ra quần đảo Hoàng Sa để canh giữ chủ quyền. Còn TS Gutzlaff (1801-1851) thuộc Hội địa lý Hoàng gia Anh trong cuốn sách “Địa lý vương quốc Đàng Trong” cho biết, từ lâu, chính phủ An Nam đã thiết lập trại binh và một điểm thu thuế trên quần đảo Hoàng Sa để thu thuế các tàu thuyền đến đây và bảo trợ những người đánh cá bản quốc. Tiếp đó, những cuốn sách như “Storia delle Indie Orient Cali” của Felice Ripamonti xuất bản tại Milano năm 1825, cuốn “Compendio di Geografia” do nhà địa lý Italia Adriano Balbi soạn thảo năm 1850... đều khẳng định, vương quốc An Nam có quần đảo Paracels, nhóm đảo Pirati và nhóm đảo Poulo Conda (tức Hoàng Sa, Hải Tặc và Côn Đảo) ở phía đông cách xa Trung Quốc ở phương bắc.

Đặc biệt, cuốn “Atlas thế giới” của Philippe Vandermaelen (1795-1869) xuất bản năm 1827 tại Brusells, Bỉ quốc là một bằng chứng hùng hồn về giá trị pháp lý cao, bổ sung vào kho sử liệu không lồ chứng minh Hoàng Sa, Trường Sa là của Việt Nam. Philippe Vandermaelen là thành viên Viện Hàn lâm Hoàng gia các ngành khoa học và mỹ văn Vương quốc Bỉ và là người sáng lập Viện Địa lý Hoàng gia Brusells. Tập bản đồ này, Việt Nam được giới thiệu trong các tấm bản đồ số 97, 105, 106, 110 đều có ghi chú rõ ràng, quần đảo Hoàng Sa thuộc chủ quyền của Việt Nam. Riêng tờ bản đồ số 106, vị trí kinh độ, vĩ độ của quần đảo Hoàng Sa được vẽ một cách chính xác. Còn Trung Quốc được vẽ với điểm cực Nam kết thúc ở vĩ độ 22, đường biên giới biển của Trung Quốc chỉ đến phía trên vĩ tuyến 18 mà thôi.

Về phía Trung quốc thì chưa bao giờ đưa ra được bằng cứ chứng minh việc nước này xác lập và thực thi chủ quyền đối với quần đảo Hoàng Sa, Trường Sa trong chiều dài lịch sử. Suốt hai ngàn hai trăm năm từ các đời Tần Thủy Hoàng, Hán Vũ Đế, Tống Thần Công, Minh Thành Tổ đến giữa thế kỷ thứ hai mươi thì chẳng có sách lịch sử, địa lý hay bản đồ chính thức nào của Trung Quốc ghi nhận Hoàng Sa và cả Trường Sa là một phần lãnh thổ của Trung Quốc.

Đến năm 1908, Trung Quốc toàn đồ và Quảng Đông địa đồ trong “Trung Quốc cận thế dư địa đồ thuyết” do La Nhữ Nam biên soạn, hoặc “Nhị thập thế kỷ trung ngoại đại địa đồ” cũng đều ghi rõ cương giới phía Nam của Trung Quốc là cực Nam của đảo Hải Nam. Thậm chí, “Hoàng Thanh nhất thống dư địa bản đồ” do triều đình nhà Thanh ấn hành năm 1894 còn ghi rõ “lãnh thổ của Trung Quốc chỉ chạy đến đảo Hải Nam là hết.

Điều khôi hài là dưới thời Tổng thống Hoa Kỳ Barack Obama vào năm 2013, lợi dụng lúc Hoa Kỳ bận tâm đối phó với cuộc chiến tại Trung Đông, Trung Quốc đã cho lực lượng hải quân nạo vét lòng biển, xây dựng 7 đảo đã chiếm của Việt Nam tại Trường Sa thành những căn cứ quân sự với mục tiêu chuẩn bị thôn tính biển Đông trong thời gian tới. Khi Hoa Kỳ phát hiện dã tâm của Trung Cộng thì chỉ còn cách đem hạm đội tuần tra để bảo vệ đường hàng hải quốc tế cho tàu thuyền qua lại được tự do; thế nhưng trước sự xâm phạm biển đảo một cách trắng trợn như vậy mà

nhà cầm quyền Cộng Sản Việt Nam không làm gì để chống lại các hành vi xâm lược của Trung Quốc là một điều tủi hổ vô cùng. Đã vậy, Bắc Việt còn để cho hậu thế một vết nhơ trong lịch sử

dân tộc là công hàm bán nước của ông Phạm Văn Đồng ký vào năm 1958 mà quốc hội nước Cộng Hòa Xã Hội Chủ Nghĩa Việt Nam bây giờ không dám thu hồi.

Riêng cộng đồng người Việt tị nạn Cộng Sản từ khi ra khỏi nước đến nay luôn kiên cường tranh đấu qua những cuộc biểu tình, kiến nghị và vận động quốc tế lên án các hành vi Trung Cộng xâm lược Hoàng Sa và Trường Sa của Việt nam. Tại quốc nội thì có nhiều người dân nỗ lực đấu tranh đòi hỏi nhà đương quyền Hà Nội phải có thái độ phản đối Tàu Cộng nhưng Việt Cộng lại không làm bất cứ hành động nào mà ngược lại còn bắt bớ hàng trăm người biểu tình nêu khẩu hiệu “Hoàng Sa Trường Sa thuộc về Việt Nam”, thì công an thẳng tay đánh đập, giam cầm với những bản án tù phi lý chỉ vì đã bày tỏ lòng yêu nước của mình.

Tôi cảm phục chính quyền Phillippines vì đã can đảm nộp đơn kiện lên Tòa Trọng Tài Liên Hiệp Quốc vào năm 2013 và thắng kiện năm 2016. Tại sao lại kiện ra tòa án quốc tế? - Chính vì hành động xâm lược trắng trợn của Trung Cộng vào lãnh hải của Philippines nên buộc chính quyền sở tại nộp đơn lên Tòa Trọng Tài Thường Trục Liên Hiệp Quốc (Permanent Court of Arbitration: PCA) để khởi kiện Bắc Kinh theo Công Ước Liên Hiệp Quốc về Luật Biển (UNCLOS) vào ngày 22 tháng Giêng năm 2013. Trung Quốc không tham gia vào vụ kiện và đến ngày 12 tháng Bảy, 2016, Tòa Trọng Tài Thường Trục đã công bố Philippines thắng kiện Trung Quốc về tranh chấp chủ quyền Biển Đông. Tòa phán quyết rằng: Trung Quốc không có “các quyền lịch sử” dựa trên cái gọi là bản đồ “đường chín đoạn” như đã rêu rao, và việc xây dựng các đảo nhân tạo là trái phép.

Qua bài học của Philippines, Việt Nam phải sử dụng cách thức pháp lý hơn là dùng ba tác lưỡi gọi là công hàm ngoại giao đối với bọn bành trướng Bắc Kinh. Chúng ta nhìn nhận rằng đoàn kết dân tộc là vũ khí sắt bén nhất để bảo vệ sự tồn vong của đất nước và lãnh hải mà thôi. Tuy nhiên Đảng Cộng Sản còn ngồi đó là cục đá cản đường cho tiến trình khởi kiện ra tòa án quốc tế, một giải pháp và công cụ hữu hiệu nhất để chống lại Trung Quốc.

Tại hải ngoại, những tổ chức chính trị, đảng phái quốc gia cũng đã từng thiết lập hồ sơ đệ trình lên toà án Quốc tế, khởi kiện Trung Cộng xâm lấn biển đảo Việt Nam, tuy nhiên Tòa Án này chỉ xét đơn giữa hai quốc gia tranh chấp, vì vậy hồ sơ mà các luật sư Việt Nam hải ngoại đệ trình vẫn còn trong văn khố Tòa án tại The Hague, thành phố Den Haag, Hà Lan.

Dù vậy, hàng năm vào ngày 19 tháng Giêng chúng ta không thể thờ ơ khi đất nước đang bị xâm phạm, người Việt trong và ngoài nước kiên quyết biểu tình hay làm bất cứ hành động nào để nhắc nhở thế giới luôn nhớ là quần đảo Hoàng Sa và Trường Sa của Việt Nam vẫn đang bị Trung Quốc cưỡng chiếm bằng vũ lực.

Chúng ta cũng cần lên án bọn Việt Cộng không dám tỏ thái độ bảo vệ chủ quyền, hèn với Trung Cộng mà ác với dân chúng khi họ trưng khẩu hiệu chống “Tàu khựa” xâm phạm bờ cõi nước nhà liền bị bắt bớ, đánh đập, giam cầm và thủ tiêu.

Người Việt không thể quên đất tổ, do đó phải nói, phải viết hôm nay để con cháu mai sau nhớ mãi Hoàng Sa và Trường Sa thuộc về Việt Nam, đồng thời nhiệm vụ thiêng liêng của con dân Việt là phải lấy lại cho được những gì mà cha ông chúng ta tạo dựng. Người Do Thái bị mất nước mấy ngàn năm nhưng ở đâu họ cũng chào nhau bằng lời chúc về lại Jerusalem, năm 1948 họ đã biến lời chào thành sự thật.

Trong *Khâm Định Việt sử Thông giám Cương mục* có ghi lời chỉ dụ của vua Lê Thánh Tông năm 1471 như sau: “Nhà vua dụ bảo Lê Cảnh Huy rằng: ‘Nay nhận được tờ tấu của viên quan An Bang tâu: ‘Người nhà Minh sai nhiều binh lính từ Quảng Tây sang, nói phao là sang hội đồng khám địa giới.’ Việc này cần phải sai người dò thám ngay, nếu thấy có ý gì khác, phải lập tức đưa công văn đi các đạo tập hợp binh lính phòng giữ. **Một thước núi, một tấc sông của ta có lẽ nào tự tiện rút bỏ đi được? Phải kiên quyết tranh luận, không để cho họ lấn dần. Nếu**

họ không theo, còn có thể sai sứ sang tận triều đình của họ, biện bạch rõ lẽ phải trái. Nếu người nào dám đem một thước, một tấc đất đai của Thái Tổ để lại mà làm mồi cho giặc, người ấy sẽ bị trừng trị nặng.”

Con cháu Việt Nam dù ở chân trời góc bể nào cũng tạc dạ ghi lòng lời phủ dụ của vua Lê Thánh Tông như kim chỉ nam cho cuộc tranh đấu bảo tồn đất nước: y giáo phụng hành!

Như Ninh Nguyễn Hồng Dũng

19/1/2024

THĂNG HOA CUỘC ĐỜI

Như Ninh Nguyễn Hồng Dũng

KỶ 43 NGÀY THÀNH ĐẠO

Hôm nay là ngày mừng tám tháng Chạp năm Quý Mão, ngày đại lễ của Phật Giáo, khắp các tự viện tung bừng tổ chức kỷ niệm đức Phật Thích Ca Mâu Ni thành đạo, ngày mà Thái Tử Siddhatta Gotama đã trải qua hằng hà sa số kiếp trong quá khứ liên tục tu tập hạnh Bồ tát vì lòng bi mẫn đối với chúng sanh trong ba cõi, sáu đường và ngày này cách nay trên hai mươi sáu thế kỷ, sau một đêm trắng sáng, ngài chứng thành đạo quả viên dung, đem ánh sáng chân lý rải khắp hành tinh và sự thành đạo đó đã sưởi ấm hàng tỷ trái tim nhân sinh thực hành hạnh nguyện từ bi và tình yêu thương rộng lớn.

Do ngày ấy, mừng tám tháng chạp năm nào, đáng giá ngộ đã phát đi thông điệp hòa bình, góp phần xây dựng nền tảng đạo đức xã hội với chất liệu từ bi hỷ xả giúp thế nhân sống yêu thương nhau bằng trái tim hiểu biết. Chúng ta học được bài học giá trị độc lập này để từ đó ý thức được phương cách làm chủ bản thân, sống đời giảm thiểu tối đa cái tôi nhưng lại phải chu toàn trách nhiệm đối với gia đình, thân bằng quyến thuộc và đóng góp lợi ích cho cộng đồng, xã hội.

Nhờ vào ánh đuốt trí tuệ bừng khai, cũng con người ấy trước sau như vậy nhưng cái thiêng liêng của bậc giác ngộ đã mở toang cánh cửa giải thoát để chỉ bày cho chúng sanh đang chìm đắm trong đục lạt u mê biết cách làm chủ bản thân mà sống đời an vui, hạnh phúc. Liên Hiệp Quốc ngày nay ghi rõ ngày mừng 8 tháng Chạp âm lịch hàng năm là bước tiến vĩ đại để nhân loại cùng sống trong yêu thương hoà ái vì con đường của đức Phật thành đạo chính là đạo của con người, vì con người là chủ thể độc lập nên cần sống thương yêu đoàn kết giúp đỡ lẫn nhau bằng trái tim có hiểu biết và sự khoan dung.

Đạo Phật từ ngày này phát sanh để bắt đầu nở hoa khai phóng con đường chân, thiện, mỹ hầu nhân loại có được con đường tinh thức mà vin theo phục tòng. Ánh sáng trí tuệ hiển hiện nơi cội tắt bát la năm xưa với chất liệu từ bi hỷ xả đồng giúp cho vạn loài chúng sanh thoát mê quy chánh, thúc đẩy mỗi tâm hành chúng ta biết cách sống tốt đẹp trong bất cứ hoàn cảnh nào. Bây giờ mình có thể chưa thật sự giải thoát hoàn toàn, nhưng lý tưởng và niềm tin vào tuệ giác của Phật đã diu dắt chúng ta đang dần tiến bước đến đích điểm của an lạc hạnh phúc.

Sự thành đạo có ý nghĩa đối với quả báo viên dung mà Đức Thích Ca mâu Ni đi đến đích thành công viên mãn. Ngài trải qua biết bao tháng ngày không ăn quên ngủ, sáu năm dài khổ hạnh, công phu nhọc nhằn gạn lọc chân lý cạn sâu để tìm tòi con đường giác ngộ. Nhân loại tôn xưng là bậc Đại Giác.

Chúng ta đang học bài học vĩ đại của một chúng sanh cách đây 26 thế kỷ dưới cội tắt bát la rằng: từ khi mới phát tâm tu, chúng ta cần có thầy hướng dẫn đường lối đúng đắn để khỏi lạc lăm, nhưng vấn đề nỗ lực tự thân, tinh tấn công phu, tự mình thấp đuốt mà đi là điều quan trọng vô song, không ai tu học thay cho mình được. Nhờ vào sự thành đạo của Phật giúp mình hiểu và tin mình cũng có khả năng thành Phật, vì hiểu rằng mình không tìm cầu Phật bên ngoài, không tin có một quyền năng ban phước giáng họa, mà chỉ tin chính tâm mình có chánh nhân thành Phật. Khi ta nhận ra và hằng sống với con người chân thật chính mình cũng có thể mình đang đi trên đường thành đạo, nhưng chưa hoàn toàn như đức Phật Thích ca mâu Ni thì ít ra mình đang tắm trong con đường đạo quả từng phần.

Chiến tranh và hoà bình cứ thay phiên xoay vòng trên vũ trụ, thế giới loài người cũng đã bao lần đổi thay, nhưng những lời dạy của Đức Phật vẫn mãi mãi là bức thông điệp muôn thuở cho con người thực tập, khảo nghiệm, nghiên cứu, thực hành. Vì thế, sống ở quốc độ nào, ai ai cũng thấy được hiện thân của Phật là chân lý với biển trí tuệ và lòng từ bi để hàn gắn những hận thù, ganh ghét giận hờn và chém giết lẫn nhau.

Nhân ngày kỷ niệm đức Phật Thành đạo hôm nay, tôi xin kể câu chuyện hành hương đến Ấn độ để tận mắt chiêm bái Bồ đề đạo tràng nơi đức Phật Thích Ca thành đạo. Đó là năm 2009 như sau:

Tôi xin nghỉ phép một tháng (June 1-2009) để hành hương và chiêm bái các thánh tích Phật Giáo tại Ấn Độ, một đại nguyện mà tôi cứ ấp ủ hơn hai mươi năm nhưng chưa thực hiện được. Trong buổi họp về tiết mục xử lý đường xa của chương trình truyền hình Việt Nam webcast TV, Tâm Phương và Quốc Hùng rất hoan nghênh một chuyến đi dài ngày để tận mắt thu hình và chiêm ngưỡng những trụ đá ngàn năm mà vua Asoka tức A Dục Vương đại đế kiến tạo từ nhiều ngàn năm. Tôi hăm hở lấy lịch coi ngày và cùng nhau quyết định khởi hành khoảng trung tuần tháng Mười tới đây. Thế là ba anh em chúng tôi phân chia nhiệm vụ, mời thêm đoàn quay phim, nghiên cứu địa dư và lịch sử thánh tích, viết kịch bản và liên lạc trung tâm dịch vụ du lịch Á Châu để bảo đảm có được những hướng dẫn viên am tường thổ nhưỡng và phương tiện chuyên chở trong thời gian lưu trú và công tác tại xứ Phật linh thiêng huyền diệu đó.....

Trời nắng nhẹ cuối tháng mười trên vùng đất Bihar của miền đông bắc xứ Ấn độ, ba anh em chúng tôi gồm Tâm Phương, Quốc Hùng và tôi bước ra khỏi xe bus để tiến về con đường đầy du khách đang chiêm bái Phật Tích nổi tiếng là Bồ Đề Đạo Tràng (Bodhgaya), nơi đức Phật Thích Ca Mâu Ni thành đạo sau sáu năm tu khổ hạnh cách nay trên hai ngàn năm trăm năm.

Phút xúc động thật sự trong ba anh em chúng tôi dâng lên ngút ngàn khi những bàn chân không giày vớ bước lên bực thang vào khuôn viên Mahabodhi Temple, sừng sững ngói bửu tháp cao vút, uy nghiêm và hùng tráng phản chiếu ánh tà dương làm rực rỡ một màu hoàng kim tua tủa khắp chốn già lam. Dù là ngày thứ tư bình thường không rơi vào những đại lễ quan trọng của Phật Giáo, nhưng hàng nhiều trăm khách hành hương từ các quốc gia trên thế giới tụ về chiêm bái, những bước chân thiền hành chậm rãi, khoan thai đi nhiều tháp lộ vẻ thành kính trong im lặng là một uy lực nhiệm màu hơn ngàn sám sét, Quốc Hùng tiến về Kim Cang Tòa chấp tay đánh lễ trong khi Tâm Phương đang tìm cách đặt máy quay phim. Nhiều vị tăng ni với gương mặt Âu, Phi, Mỹ, Á đang ngồi kiết già phu tọa, lắng lòng nhìn vào nội tâm sâu kín của mình để khám phá cái đích thực tự ngã của kiếp nhân sinh, chính họ đã thấy cảnh vô thường biến dịch, chính họ đã trải nghiệm sự thành trụ hoại không nên sinh tâm an lạc. Hiểu lý vô thường sẽ chấm dứt khổ đau vì đau khổ ấy là căn nguyên từ những cái mà chúng sanh ngỡ là thường còn, bất biến. Sóng kia lao xao sợ hãi, vồn lên, ngụp xuống đi tìm con nước cuốn trôi; nhưng khi biết đích thực sóng cũng chính là nước thì còn gì là hoang mang lo lắng. Những triệu phú mới hôm qua sống trong đồng kim cương, tiền bạc; qua một đêm tay trắng rã rời mà cứ ôm chặt cái vĩnh hằng bất biến thì có chết cũng chưa xong nỗi uất ức chiếm trọn linh hồn. Vậy mà có những kẻ an nhiên tự tại đang nhắm mắt tư duy nơi trụ đá mà nhiều ngàn năm trước vua Asoka (A Dục Vương Đại Đế) đến đây quỳ lạy và dựng nên. Trong những kẻ suy tư đó, biết bao nhiêu nhà tài phiệt hôm qua đã giục mình tỉnh giấc bởi hai chữ vô thường mà bậc Thiện Thệ Thế Gian Giải đã chỉ bày cho quần sanh phát kiến tự nơi đây.

Ba anh em chúng tôi có cơ duyên thật hy hữu vì dù sinh ra không gặp thời khi Phật trụ thế nhưng hân hạnh biết được giáo pháp cao minh và ước ao đến nơi đây để một lần kính lễ. Trong hai mươi điều khó nhất: -Bàn cùng bố thí nan, hào qưới học đạo nan, sanh trụ Phật thế nan, đắc độ Phật kinh nan ... thì kể như chúng tôi thật hữu duyên để thật sự quỳ gối trước gốc cây bồ đề cổ thụ mà đức thế tôn đã ngồi nơi đây nhập định tham thiền suốt bốn mươi chín ngày đêm, để rồi vào lúc ban mai của ngày Mừng tám tháng Chạp âm lịch cách nay trên hai ngàn năm trăm năm, ngài đắc thành đạo quả sau khi hàng phục được nhiều ma chướng khởi từ nội tâm và ngoại cảnh. Cũng chính nơi đây sau khi thành chánh quả, đức Phật lịch sử của chúng ta đã ngự trong khuôn viên này suốt bảy tuần lễ để chiêm nghiệm lại quá trình tu chứng trong nhiều ngàn kiếp, và rồi từ đó đến gần nửa thế kỷ tiếp theo, kim khẩu của Người đã trao truyền cho đồ chúng biết bao nhiêu lời vàng, ý bạc. Trước tôn tượng trang nghiêm của đấng từ phụ Thích Ca Mâu Ni, Quốc Hùng nhắm mắt xin một chiếc lá bồ đề, màu nhiệm thay, khi bùng mắt lên thì cũng là lúc chiếc lá còn đang xanh rơi vào lòng bàn tay kỳ diệu. Tâm Phương nghe tiếng chim rom rã như những tiếng ca lẳng tằm già trên cảnh giới lạc bang, anh cũng đang cầu nguyện và lá cờ Phật giáo ngũ sắc đang tung bay trong gió lại rơi phủ lên camera, một kỷ niệm mà anh lưu giữ như sự linh thiêng chứng giám tự cao xanh. Riêng tôi, một sự ngẫu nhiên khi gặp được thiền sư Nhất Hạnh cùng tăng đoàn Làng Mai đang nhiều tháp và các nhà làm phim Đường Xưa Mây Trắng của Ấn Độ đang quay cảnh thiền hành, tôi hân hạnh được bước đi trong niềm hỷ lạc ấy.

Trước gốc cây bồ đề cổ thụ, ba anh em chúng tôi ngồi tọa thiền bên cạnh những hành giả Tây Tạng đang hướng về bảo tháp và đánh lễ bằng năm vóc sát đất, khó mà tưởng tượng được các vị ấy vô cùng thành kính lạy nằm dài từ lúc bình minh vừa ló dạng đến bây giờ chưa ngừng nghỉ. Lại có các vị sư Tích Lan đang hốt từng nắm cát bỏ vào bình bát, đọc kinh chú nguyện rồi lại đổ ra đất, xong rồi lại hốt vào và cứ như thế suốt bốn mươi chín ngày đêm để luyện tâm nhẫn nhục, kiên trì. Trong khi nhắm mắt, bàn chân ngồi xếp bằng, lưng thẳng tắp, mặt quay về hướng tây, thần trí tôi đang lướt qua một quãng đời vĩ đại của một chúng sanh cách đây nhiều ngàn năm đã chiến thắng tự ngã, tham ái, phiền não trong tâm cùng giặc thiên ma do Ma vương Ba tuần sai sử. Với lòng đại từ, đại bi vô hạn, với tinh thần dũng mãnh, tinh tấn siêu việt ngồi suốt bốn mươi chín ngày đêm tại nơi đây để rồi nửa đêm canh hai của ngày Mừng tám tháng Mười hai âm lịch, chúng sanh đó đã chứng được quả Túc mệnh minh, thấy rõ được nhiều đời nhiều kiếp của chính mình. Đến canh ba đêm ấy chúng được quả Thiên nhãn minh để thấy rõ bản thể tự tánh của vũ trụ và nguyên nhân sinh diệt. Canh tư khi sao bắc đầu chìm vào giải ngân hà vô định thì cũng là lúc quả Lậu tận minh vừa chứng đắc, thấy rõ nguồn gốc khổ đau và phương pháp dứt trừ sinh tử luân hồi. Khi sao mai vừa hừng mọc cũng là lúc bầu trời thanh tịnh, cảnh vật im vắng lạ thường, chúng sanh đó hiểu rõ mọi pháp đều do duyên khởi, phạm hạnh đã thành, biết được như như thật tướng và trở thành viên thông, tỏ ngộ mọi ngõ ngách của kiếp nhân sinh, thành tựu công hạnh chánh đẳng chánh giác, tự giác để giác tha, giác hạnh thật viên mãn và cứu cánh thành Phật, là Thế Tôn, là Bổn Sư Thích Ca Mâu Ni Phật.

Khi ngồi viết những dòng chữ này để gửi kíp bài báo sáng mai, tôi đã thực hiện xong tục lệ “lạy bát chúc” để kỷ niệm ngày thành đạo của ngài. Ở quê nhà khi phụ thân tôi còn sinh tiền thì thường nấu cháo, gói bánh nếp bố thí

người thiếu thốn, nghèo khó; riêng nơi đây vẫn ý nghĩa đó, tôi mang vài mươi phân quà đến trung tâm cứu trợ người nghèo trên đường số Một nhờ hội phân phối cho các bạn homeless không nhà. Khi lái xe về tòa soạn Calitoday, lòng không khỏi rung động trước tình thương rộng lớn với tất cả chúng sanh mà Đấng Chánh Biến Tri đã khổ hạnh sáu năm cũng chỉ mong tìm ra chân lý cứu khổ chúng sanh. Kính lạy bậc Thiên Nhơn Sư, vì ngài mà con biết được tình thương yêu đồng loại. Đời ngài là một thiên anh hùng ca bất hủ, vì ngài đã chiến thắng kẻ thù nguy hiểm nhất, đó là chiến thắng chính mình, ngài đã thức tỉnh cho nhân thế tự tin vào con đường chánh đạo, đó là chân lý siêu việt của mỗi chúng sanh, tự trong con người đó có khả năng và hoàn toàn có thể tu tập để đạt đến quả vị cao nhất giữa muôn loài trong vũ trụ, con đường sáng kỳ diệu đó là hiện thực và mọi người hãy nỗ lực tinh tấn, tự thắp sáng ngọn đuốc của chính mình đến đường giải thoát.

Ngày thành đạo của ngài đã cổ vũ cho loài người niềm tự chủ, niềm tin mãnh liệt nơi tự thân. Ngài đã khơi nguồn và thực chứng đạo quả viên dung thì mỗi chúng sanh như Tâm Phương. Quốc Hùng cũng có thể đạt đến quả vị giải thoát như con đường trung đạo mà ngài từng đi qua. Thành kính đảnh lễ Đấng Từ Phụ Bôn Sư Thích Ca Mâu Ni, vì có ngày quan trọng này mà thế giới loài người, một tỷ tỉ đóa của ngài chắc chắn không sát sanh, hại vật ít nhất trong hai mươi bốn giờ để kỷ niệm Ngày Phật Thành Đạo.

Câu chuyện vừa kể ở trên là hành trình đến Ấn Độ năm 2009, sau đó tôi có nhiều dịp đi Ấn Độ, Nepal, Sri Lanka để thăm những thánh tích Lâm tỳ ni, núi Linh Thứu, Vườn Lộc uyển, Đại học Nalanda với nền móng còn nguyên từ thế kỷ thứ V đến XII từng là trường Đại học Phật Giáo đào tạo hàng trăm ngàn tăng sinh khắp chốn. Nhờ những chuyến hành hương khá lý thú rồi cũng mục kích cảnh bần hàn của dân chúng nhưng họ luôn tỏa ra từ trường an lạc, vì vậy mà tôi có thể hiểu tường tận rằng, cuộc sống của chúng ta luôn có sự hiện hữu giữa hạnh phúc và khổ đau. Khổ đau là điều không ai mong muốn, thế nên ta tìm nhiều cách khác nhau để có được hạnh phúc cho mình. Nhưng đôi khi vì mãi lo tìm hạnh phúc bên ngoài mà chúng ta gặp phải khổ đau. Hạnh phúc thật ra tồn tại ngay giữa những điều nhỏ bé, bình dị nhất trong cuộc sống. Dầu vậy, ta vẫn không thể trong phút chốc dễ dàng cảm nhận, nắm bắt được. Một khi thấu hiểu và thực hành những lời dạy của Đức Thế Tôn vào đời sống hằng ngày, ta sẽ không còn khởi lên ý niệm kiếm tìm, không còn cảm thấy cô đơn, đau khổ hay muộn phiền,... trong suốt cuộc hành trình lăm thẳng trầm, thử thách của đời người. Thay vào đó là một hạnh phúc chân thật, lâu bền trong ánh đạo màu của Đức Như Lai.

Suốt cuộc đời hoằng pháp của Đức Phật, Ngài đã chỉ dạy cho chúng ta rất nhiều phương pháp để có hạnh phúc thật sự, đó là cần bằng lòng với những gì mình đang hiện hữu và đang làm. Mỗi người đều có một khả năng nhất định, nếu tâm cầu quá mức không khéo sẽ gặp phải những phiền não, khổ đau, từ đó mất đi hạnh phúc. Trong cuộc sống hằng ngày, hãy thực tập quán chiếu nơi bản thân thì tự khắc thấy rất nhiều may mắn và hạnh phúc xung quanh, đơn giản là mỗi sớm mai thức dậy, mở mắt thấy được mọi sự vật rõ ràng, biết mình vẫn đang hiện diện trên đời, có được thân thể khỏe mạnh, đôi mắt sáng, tay chân lành lặn, có thể đến trước bàn thờ, đốt một nén nhang thơm, đảnh lễ đấng thế tôn, tụng một thời kinh ngắn. Chao ôi! hạnh phúc vô vàn. Điều hạnh phúc trong giáo lý Phật Đà là những gì rất bình dị, ai cũng có thể thực hành được. Chính ánh sáng của chánh pháp sẽ làm mình luôn hài lòng với cuộc sống hiện tại, giữ được ngọn lửa tin yêu, hy vọng và tìm thấy hạnh phúc trong chính mình. Một người khi nắm giữ bí quyết hạnh phúc này sẽ mở ra muôn vàn cánh cửa hạnh phúc khác, vì vậy cần nên cảm nhận, mỗi ngày mình thành đạo một tí (bằng thiện nghiệp) thì cuộc đời mới không phí ưởng kiếp nhân sinh.

Mong là vậy nhé.

Như Ninh Nguyễn Hồng Dũng

THĂNG HOA CUỘC ĐỜI

Như Ninh Nguyễn Hồng Dũng

Kỳ 44 Xuân Miên Viễn

Đồi núi Alum Rock vào mùa thu đẹp lắm, những cánh hoa vàng nở rộ như những thảm nhung óng ả trước ngôi cửa ngũ lung linh trong gió đẹp đến nao lòng. Trên con đường nhựa dẫn tới chót vót càng thấy rõ đất trời bừng lên muôn sắc gấm hoa, cây cối xanh tươi như sơn hà cẩm tú diễm lệ của quê hương thanh bình ngày nào bởi nơi đó luôn đọng muôn hồng nghìn tía vì đất mẹ thương yêu. Tôi đang đi từng bước chân chậm rãi để hít thở khí trời, vừa thưởng ngoạn mùa thu nơi thung lũng hoa vàng nổi tiếng của thủ đô silicon valley. Quả thật nơi đây là trần gian mà như thể vườn địa đàng trong thánh kinh mà tôi từng đọc, vài chú nai mom men bên khóm lá xanh, những em sóc chuyên canh và đôi hoàng hạc lững lờ trên khóm hoa dại. Gió sớm mát lạnh thổi qua, những chiếc lá cháy sáng lên lần cuối với bao sắc màu nhảy múa tung teng trước khi rụng về cội nguồn của đất. Cứ mỗi mùa thu như thế tôi có dịp đi vào chốn thiên nhiên để đôi chân được tiếp giao với từng chiếc lá, xào xạc vàng khô hay gãy gọn rơm rốp thành những loại âm thanh mộc mạc, chiếc mũ phớt trên đầu tôi hứng từng bụng lá đủ màu ngũ sắc rồi lung lay trong gió lã chã rơi trên vai như từng cánh hoa thiên thần chào đón.

Chao ôi! trong cảnh trí thiên nhiên tận hưởng phúc lợi của đất trời, hít thở không khí trong lành, nghe từng cuống lá tạm biệt nhánh cành với lời từ giã sao thiết tha triu mến, có tiếng chim hót ca đâu đó như mừng reo buổi sáng tinh mơ mà tôi như bất chợt cảm nhận được làn sóng sáng khoái chạy láng láng trong cơ thể, một từ trường vô hình lan tỏa từ đầu đến chân, len lõi từng tế bào, khi sắc màu cảnh trí mãi mãi một buổi sáng hồn nhiên tĩnh mịch.

Bốn tháng sau khi trở lại chốn cũ, mùa xuân lại về, không có muôn hoa ngào ngạt sắc hương, không còn bướm ong rộn ràng hút nhụy mà đất trời chỉ phủ trắng xóa một màu tuyết hồng nhạt. Càn khôn cũng sớm thay đổi bốn mùa như tư duy của con người thường ví von là “tâm viên ý mã”. Ngày nào sống ở quê nhà thì đầu xuân bao đời nay gắn liền với việc viếng chùa, đi lễ nhà thờ, dâng hương, xin lộc, thăm hỏi họ hàng, thầy cô và bạn bè. Thời gian đâu qua mau, thế sự vốn vô thường, vạn vật và quốc độ không ngừng đổi thay mà truyền thống ngàn đời nơi chốn cũ cũng có phần dung dị. Nơi đây nhiều gia đình kéo nhau đi Casino Las Vegas, du thuyền Alaska hay Banama bởi dịp tết là kỳ “on-sale” đại hạ giá. Những người còn lại trong cộng đồng, các con cháu tộc Việt với nhiều gia đình hôn nhân dị chủng vẫn giữ được nếp nhà, chào cờ đầu năm, tế lễ, lì xì, hái lộc đầu xuân. Vài người bạn chí thân của tôi quanh năm bận bịu với việc làm, công tác xứ lạ chốn kia không có dịp đến viếng kiếng chùa dù nhà ở gần ngôi bảo tự, ấy vậy mà ngày xuân cũng hằng hái gọi phone rủ tôi về chùa dâng hương lễ Phật, cầu cho gia đạo bình an. Tôi hiểu rồi, bạn bè trang lứa thì tuổi hạc tròn trịa một hoa giáp, U60 thì khi xưa Khổng tử đã nói “tam thập nhi lập, tứ thập nhi bất hoặc, ngũ thập nhi tri thiên mệnh, lục thập nhi nhĩ thuận..”, nghĩa là con người ở độ tuổi ba mươi về cơ bản đã có thể xác lập được phương hướng phát triển cuộc đời mình. Ai cũng có thể dựa vào bản lĩnh của tự thân mà gánh vác những trách nhiệm mình đảm đương như ngọn núi chia đôi dòng nước, phân hai ngã rẽ của đời người. Nhi lập là lập thân, lập gia đình, lập sự nghiệp vì trước hết cần lập thân để xác định nhân cách và sự tu dưỡng của bản thân, bao gồm việc chánh tâm trong tư tưởng và hàm dưỡng đạo đức, bồi bổ năng lượng để có thể tự lực tự cường. Thứ hai là lập nghiệp nhằm xác định công danh, sự nghiệp mà mình muốn theo đuổi, phương thức mưu sinh làm cơ sở để độc lập về kinh tế. Thứ ba là lập gia đình vì đứng từ góc độ sinh sôi nảy nở của nhân loại thì độ tuổi này lại rất phù hợp

với sự duy trì nòi giống, dựng vợ gả chồng thì tâm hồn mới tìm được bến đỗ bình yên mà sống. Bốn mươi là độ tuổi dùng điều bất biến để ứng vạn biến, có thể nhìn thấu muôn vật trên thế gian, tinh táo, minh bạch về bản thân, về người khác và về thế giới. Hiểu thấu bản thân chính là khiến nội tâm mình dần dần trở nên lớn mạnh trong quá trình trui luyện, biến những thứ bên ngoài trở thành năng lượng bên trong. Hiểu rõ sứ mạng của bản thân để gánh vác trách nhiệm xã hội, trách nhiệm gia đình, hiếu thuận với cha mẹ, và chịu trách nhiệm dưỡng dục con cái, thời kỳ huy hoàng trong đời người, cống hiến lớn nhất cho gia đình và xã hội. Đến năm mươi tuổi biết mệnh trời, rất nhiều việc trong đời dường như đã thành hình, không oán trách người, không lười nhác, sức lực không còn như trước, càng hiểu rõ tầm quan trọng của sức khỏe và tình thân, tình bạn, tình yêu trở thành những điều ưu tiên vì tâm danh lợi dần dần tiêu tan. Bây giờ bạn bè trên sáu mươi rồi, dấu cho ai nói ngả nói nghiêng, dù gặp phải trắc trở, khó khăn thế nào thì con người cũng đều không quá kích động, mình có thể suy nghĩ mọi sự một cách điềm tĩnh và thuận theo quy luật của vạn vật, thản nhiên trước vinh nhục, ngộ ra ý nghĩa đời người, nhìn thấu kiếp nhân sinh và coi nhẹ danh lợi, nhờ trải qua sự tôi luyện của tháng năm mà lưu lại những kinh nghiệm phong phú của mình cho con cháu, hồi tưởng về những ký ức đắng cay ngọt bùi như một trải nghiệm đặc biệt trong mùa thu cuối đời. Hãy sống hết mình mỗi ngày để có thể sống trọn vẹn cả một đời.

Tôi về chùa cùng bạn. Mùa xuân Di Lạc đầu năm với chôn già lam bùng lên muôn sắc hoa, phấn nhụy bay vàng khắp không gian cùng hương trầm, đào hoa hồng phấn cả một vùng trời lại chen thêm những lồng đèn giữa thảm cúc đại đóa vàng rực, đỏ tía, xanh lơ, của năm màu cờ Phật giáo. Những kiềng chùa mang dáng dấp đường nét cổ truyền của tộc Việt xây dựng trên đất nước Hoa kỳ vào ngày đầu xuân đầy sự tập nập bởi từng bước chân người xin thụ lộc. Đạo Phật đã được những người Mỹ, Âu, Phi châu tìm đến, nhất là dòng thiền làng Mai, Phật giáo Kim cang Thừa Tây Tạng, Bắc truyền và Theravada. Những mùa xuân xưa, Phật giáo Việt nam đã có những chứng tích huy hoàng rạng rỡ từ Đinh, Lê, Lý, Trần Hậu Lê, Nguyễn nhưng rồi cũng có những mùa xuân ảm đạm khi gặp họa cường quyền, độc tài, Đảng trị. Thiền sư Vạn Hạnh đời Lý từng có bài kệ rằng:

“Thân như điện ảnh hữu hoàn vô,
Vạn mộc xuân vinh thu hựu khô
Nhậm vận thịnh suy vô bố úy,
Thịnh suy như lộ thảo đầu phô”
nghĩa là:

Thân như bóng chớp có rồi không,
Xuân xanh thu héo chẳng tương đồng,
Mặc đời thịnh suy nào sợ hãi,
Như sương trên cỏ khí bay xông”

Sự thăng trầm của bất cứ muôn vật nào ở thế gian cũng đều là lẽ vô thường. Sự thịnh suy, sanh diệt là biểu hiện cụ thể của quy luật thành, trụ, hoại, không như tháp Chăm ngày nào uy dũng trên đất Chiêm thành bây giờ biến mất thành đồng không mông quạnh. Thế gian này chẳng có chi thường hằng vĩnh viễn, tất cả luôn biến chuyển thay đổi sanh diệt không ngừng. Dù vậy khi bước vào đại hùng bửu điện thì cảnh trí uy nghiêm thật mau nhiệm diệu kỳ, lòng người tự hoan hỷ, cảnh vật và tâm tư đều thấm nhuần, an hòa, cửa chùa rộng mở, tiếng chuông vang vọng trong hư không để tâm hồn cảm nhận một làn sóng âm ba như những vòng tròn lan tỏa khắp đất trời, chạm vào muôn vật, thức tỉnh lòng người. Bạn đang đánh lễ đức Thế tôn, còn tôi đứng đó để hưởng được sự an vui trong phút

giây hiện tại ngay bây giờ và ở tại đây, sống tỉnh thức từng phút giây trực tiếp là hiện pháp lạc trú, không truy tìm quá khứ, không vọng cầu tương lai.

Tôi và bạn bước ra hành lang đi chung quanh với từng bước chân an trú, chung quanh những tượng Bồ tát Quán Thế Âm hiện thân ứng biến hình tướng ngàn tay ngàn mắt đặng hòa vào mùa xuân của đất trời, với con người và vạn hữu vũ trụ. Mùa xuân là của muôn loài, xuân dân tộc, xuân Di Lạc, tết cổ truyền, tiết nguyên đán... đã in sâu vào tâm thức bao thế hệ người Việt Nam. Những người Việt dù sống ở đâu, phương trời nào lòng cũng hướng về mùa xuân mới với tết cổ truyền dân tộc Việt nam. Ngay cả những thế hệ sinh sau này ở hải ngoại cũng nao nức vui với tết cổ truyền chờ được tiền lì xì từ bậc cha chú nội ngoại viếng thăm.

Bạn tôi hỏi về hình tượng ngàn tay ngàn mắt của Bồ tát Quán Thế Âm, thưa bạn, hãy nhìn bằng nhãn quan từ bi và nghệ thuật Phật giáo thì hình tượng này rất thân thiện trong cuộc sống nhân gian, ứng dụng vào đời sống tu tập thực tiễn, xiển dương giáo lý, cũng như đáp ứng nhu cầu văn hóa tâm linh của những người có tín ngưỡng thuần khiết. Biểu tượng thiên thủ thiên nhãn Quán Thế Âm Bồ tát thường được dân gian hiểu là ngài có nghìn mắt, nghìn tay để nhìn thấu nỗi khổ của chúng sinh đặng ra tay cứu giúp.

Bạn hãy suy nghĩ trên cơ sở sáu căn đều diệu dụng tức lục căn thù thắng nghĩa là bất cứ một căn nào của mắt, tai, mũi, lưỡi, thân, ý cũng có thể thay thế tác dụng bởi các căn còn lại, thế nên không chỉ dùng mắt quán âm thanh mà còn có thể quán sắc, quán hương, quán vị, quán xúc, quán pháp. Do vậy, các hình tượng này thường được biểu trưng bằng những uy lực vô biên như con số 1.000 thể hiện sự viên mãn, nên tượng được tạo với đủ 1.000 con mắt, 1.000 tay bao gồm 40 cánh tay lớn và 960 tay nhỏ, trong mỗi tay đều có một con mắt thường quán sát chúng sanh.

Hình tượng Quán Thế Âm nghìn mắt nghìn tay dưới khía cạnh “lục căn diệu dụng”, còn có ý nghĩa là tri, hành hợp nhất, tức là có bao nhiêu bàn tay là có bấy nhiêu con mắt; có biết là có làm, có làm là có biết; chính vì thế, hình tượng nghìn mắt nghìn tay không phải là ảo ảnh phi lý của nhân dân mà đó chính là hiện thực sinh động nhất của con đường Bồ tát đạo. Nếu đi đúng lộ trình ấy thì khả năng làm lợi ích an lạc cho chúng sinh vô cùng thù thắng.

Hiện tại, chúng ta đang phải sống trong tình trạng có quá nhiều những lý thuyết hay ho nhưng những bài học cơ bản làm người là không giết người, không trộm cướp, không chiến tranh tàn khốc vẫn bị bỏ quên; có quá nhiều lời hứa lớn nhưng thực hiện không xong hay quá nhỏ nhoi; lời hứa xin lá phiếu của dân nhiều quyết tâm nhưng không có uy lực, can đảm để thực hiện, do vậy mà các tệ nạn xã hội, tham nhũng, trộm cắp, xì ke, ma túy đầy dẫy khiến cho chúng ta tưởng chừng như đang bị quay cuồng trong ảo ảnh, giữa xã hội vẫn luôn tồn tại những pháp luật thiết thực của nhà tù từ county, tiểu bang lên đến liên bang..

Này bạn, một bài học đầy tình người nhưng rất trí tuệ của các nghệ nhân gửi gắm đến chúng ta qua hình tượng Bồ tát Quán Thế Âm nghìn mắt nghìn tay, trải qua nhiều thế kỷ thăng trầm của dân tộc vẫn còn nguyên giá trị, và bây giờ được thể hiện nơi đây cho chúng ta chiêm ngưỡng, giá trị này chỉ cho bạn và tôi khi mặc nhiên thừa nhận rõ ràng: “biết và làm” là thiết thực hơn “nói và làm”, và dĩ nhiên lợi ích hơn ngàn lần khi chỉ “nói mà không làm gì cả” bạn nhé!

Những người Âu Mỹ đi lễ chùa cũng khá đông, trong số họ cũng diện những y phục cổ truyền của dân tộc Việt nam. Họ là dâu, rể của cộng đồng Á châu mà. Tiết đông lạnh giá và nhiệt độ chừng 40 Fahrenheit nhưng điều ấy cũng không ngăn cản được lòng người nao nức đón xuân dân tộc tết cổ truyền. Chùa nào cũng đều cử hành lễ nguyện cầu cho Quốc thái dân an, phong điều vũ thuận, thế giới hòa bình, chúng sanh an lạc, khuyến người hành thiện, hướng về nẻo chánh. Đến chùa lễ Phật dâng hương đã trở thành nếp sống của tổ tông bao đời nay, một sự kết hợp tuyệt vời giữa tinh hoa của văn minh Ấn, Trung phối hợp với bản địa Việt tộc hình thành. Cộng đồng Người Việt tỵ nạn ở Hoa Kỳ có cuộc sống văn minh phát triển, vật chất đủ đầy, tự do dân chủ hiện đại nhưng tâm khảm

vẫn hướng về cội nguồn dân tộc, gốc gác tổ tiên với truyền thống “mùng một tết cha, mùng hai tết mẹ, mùng ba tết thầy” là vậy.

Ngày xưa Mãn Giác Thiền sư có bài thơ:

“Xuân khứ bách hoa lạc,
Xuân đáo bách hoa khai,
Sự trục nhãn tiền quá,
Lão tùng đầu thượng lai,
Mạc vị xuân tàn hoa lạc tận,
Đình tiền tạc dạ nhất chi mai”

vì Mãn Giác Thiền sư quán chiếu dù xuân tàn mà hoa mai chưa bao giờ rụng hết, hoa mai trong lòng người, trong tết dân tộc, hiển hiện bây giờ và nơi đây, đóa hoa mai đã tạc vào lòng người. Xuân xưa, xuân nay, xuân sau này sẽ mãi mãi như đóa hoa mai, hoa chẳng bao giờ tận và xuân chẳng bao giờ tàn, vẫn mãi mãi trong tâm tưởng.

Được có thân người để về chùa lễ Phật, bạn phải tự hiểu rằng, được thân này là kết quả của việc giữ năm giới từ những mùa xuân quá khứ, còn có được thân người vào xuân mai sau hay không thì phụ thuộc vào việc ta có giữ được phạm hạnh ở xuân này hay không, mình là chủ nhân của nghiệp cũng là kẻ thừa tự nghiệp. Nghiệp là thai tạng, là quyến thuộc, là điểm tựa cho vạn loài. Chính nghiệp phân chia sự dị biệt cao thấp trong đời đây nhé.

Những tà áo dài thướt tha đầy màu sắc của những cô gái xuân thì hái lộc đầu xuân cùng những cậu thanh niên khôi ngô tuấn tú. Lớp con cháu của mình lớn lên và tươi đẹp quá. Chúng sẽ là những hoa mai vàng tiếp nối mùa xuân miên viễn khi mình nhường khoảng không gian cho măng xanh vươn cành tươi tốt. Dòng thời gian miên viễn vô thủy vô chung, điểm đầu cũng là điểm cuối. Vòng luân hồi bất tận, không có điểm dừng. Đời người hữu hạn trong vòng trăm năm, thân người chưa đầy hai thước mà nghiệp lực thì cao vợi vợi nên hạnh phúc luôn nhỏ bé mà khổ đau chồng chất nặng nề đồng hành cả kiếp nhân sinh. Cho nên mùa xuân đến cho mình những khoảnh khắc hoan hỷ ngay bây giờ ở tại đây thật vô cùng quý báu vì “chỉ có pháp hiện tại, tuệ quán chính là đây.

Mừng xuân Di Lạc là vị Bồ tát hiện thân của tất cả những gì tốt đẹp, viên mãn và hoan hỷ nhất mà con người ước muốn có được. Mùa xuân ở Ngài là mùa xuân miên viễn không bị ngăn cách, giới hạn hay chi phối bởi không gian và thời gian. Bốn mùa tứ tiết thì xuân đến rồi xuân lại đi, nhưng xuân Di Lạc là mùa xuân trường cửu, bền chắc luôn hiện hữu trong ta xuyên từng khoảnh khắc ngày giờ tháng năm cho đời sống hiện tại và cả kiếp số mai sau. Mời bạn cùng tôi nguyện xin đức Di Lạc gia hộ cho từng bước chân mình theo hạnh nguyện của Ngài để chế tác ra những năng lượng của hoan hỷ bao dung, như nụ cười hỷ lạc và tấm lòng rộng lớn thể hiện trên thân tướng của Ngài, để bạn và tôi luôn sống trong từng sát na của mùa xuân Di Lạc.

Như Ninh Nguyễn Hồng Dũng

THĂNG HOA CUỘC ĐỜI

Như Ninh Nguyễn Hồng Dũng

Kỳ 45 TẾT

Chúc mừng năm mới, nguyện cầu cho tất cả mọi người được an bình, gia đình hòa thuận yên vui, làm ăn phát đạt trong chánh nghiệp, hòa bình đến với quả địa cầu, mưa thuận gió hòa, người người được com no áo ấm. Hôm nay ngày tết năm con rồng, Giáp Thìn, xin chân thành trao nhau những lời chúc tốt đẹp nhất vào dịp đầu năm như một truyền thống cao đẹp đáng quý mà tổ tiên đã lưu truyền. Tấm lòng tuy quan trọng nhưng không thể biểu hiện cho mọi người cùng thấy nếu thiếu phương tiện ngôn ngữ chuyển tải. Do vậy, tôi xin được chân thành mong chúc đến khắp đó đây lời thật tình từ con tim chánh ngữ. Dầu rằng cuộc sống trong xã hội hòa vui êm ấm hay gây gổ xích mích, đa phần cũng do cái miệng gây ra. Do vậy ngôn ngữ phải được thốt lên một cách chân tình tự tấm lòng, nếu không sẽ thành sáo ngữ, giả dối, chẳng có ý nghĩa gì và hơn hết là không chạm vào tâm khảm người nghe, vì nếu một khi nói ra mà không được mọi người tiếp nhận thì quả thật đáng tiếc biết là dường bao.

Bước sang năm mới, chúng ta hãy thực tập hạnh ngôn từ chân thành, chánh ngữ trong bất cứ hoàn cảnh nào vì ai đã từng đi nửa đoạn đời thì mới thấm thía rằng, lời chân thành luôn cảm được lòng người. Chúng ta có hàng tá những người bạn thân quen quý mến nhau đến mấy mươi năm, ngẫm lại cũng do lòng chân thật đối đãi nhau mà bền chặt đến tận bây giờ. Bao sóng gió bất hòa của sự hiểu lầm, rồi cũng nhờ niệm chân thành mà hàn gắn, theo thời gian tình thân ấy càng thêm thấm thiết, đó là điều trân quý vô song. Thế nhưng có những chuyện phũ phàng ở xã hội ngày nay nhiều sự nhiễu nhương phức tạp bởi truyền thông hiện đại tưởng gắn kết con người lại gần nhau hơn, cảm thông và yêu thương nhau nhiều hơn thì trái lại con người (kể cả trong gia đình) có vẻ như vẫn xa thật xa. Trong một bữa cơm gia đình mà cha mẹ, con cái như bốn châu đại dương vì cha đang mải mê với những trận thể thao world cup, mẹ đang phiêu lưu trong shopping tận paris, Luân đôn, hai đứa con có cảnh giới riêng trong game sát thủ... Phải chăng giữa người với người không còn kết nối sự ân cần, quan tâm cho nhau, khoa học nuôi lớn lòng vị kỷ và tôn vinh cái tôi lên cao ngất tận chín tầng mây nên bao chướng ngại dễ gì khóa lấp chỉ vì thiếu vắng tấm lòng chân thành, niệm chân tình lợi ích cho nhau. Ngày đầu Xuân là dịp ý nghĩa nhất để chúng ta cùng quên đi những ưu phiền, bất hòa, tiêu cực của năm cũ, xây dựng lại tinh thần, vun đắp niệm từ bi qua những ngôn từ chân thành mừng nhau thêm một tuổi và tự ý thức rằng, cuộc đời đẹp đẽ nhất vì mình đang sống để hưởng thụ một ngày xuân an lạc.

Thật ra chúng ta đang sống trong một thế giới có quá nhiều những biến động, hết nơi này bão tố, đến nơi kia cháy rừng, chiến tranh triền miên hết chỗ nọ đến chỗ kia, khủng bố, cướp giết, ôn dịch hoành hành khắp chốn nên lòng người không khỏi xốn xang trước bao cảnh thương tâm phiền muộn. Người Việt nam chúng ta đang sống ở Hoa Kỳ hay bất cứ quốc gia nào ngoài lãnh thổ Việt Nam cũng trĩu nặng nỗi xót thương cho kiếp nhân sinh, canh cánh bên lòng niềm khắc khoải cho quê hương đày đọa. Nơi đây, nếu có chút niềm vui thắng lạc nào chẳng nữa thì cũng chỉ là niềm vui đang được sống trong một xã hội tự do, con cháu được quyền đi học, được quyền nói lên ý nghĩ của mình mà không sợ bóp họng, tù đày.

Một mùa xuân dân tộc lại về trong lòng người viễn xứ tha hương, mùa xuân năm ngoái đã đến và đã đi, mùa xuân năm nay tiếp tục đến và sẽ tiếp tục đi. Thời gian trôi qua, mọi thứ đều vô thường biến đổi, chỉ còn lại niềm tin cho một ngày mai quê hương tươi sáng, đất nước trường tồn, dân tình mỗi ngày một thắm hoa trên con đường tự do, dân chủ.

Kinh nghiệm thường cho thấy, sở dĩ thế giới biến động vì tâm chúng ta biến động. Nhưng giữa sự biến động không ngừng như bánh xe đang lăn bánh trên mặt đường nhựa, biết đâu thế nào đó có những sát na bỗng dừng được yên lặng an bình, chính vào lúc đó tâm cảm thông với ý niệm rằng, thế giới chung quanh sẽ bình ổn khi nội tâm có chút khinh an. Các thông số hệ quả về chân lý xuyên qua luật nhân quả hay còn gọi là tâm sinh tướng tức tâm chiêu cảm cảnh... luôn luôn song hành với nhau không sai chạy, các giá trị tâm linh hiển lộ mỗi ngày như bài học căn bản càng nhận thức rõ ràng và sâu sắc hơn về thể thái nhân tình luôn luôn biến dị.

Ba trăm sáu mươi lăm ngày ngược xuôi tất bật với dòng đời, giờ đây khi những nụ mai vàng bằng plastic nở rộ trong những góc cây già sần sùi để tôn vinh truyền thống tết ta. Bánh tét, bánh chun, kẹo, mứt, rượu nho đủ đầy, những thành viên trong gia đình quy tụ bên bàn ăn sau khi cúng rước ông bà trong tổ ấm gia đình, cùng sửa soạn đón chào năm mới với nhiều niềm vui thánh thiện. Đêm trừ tịch lúc thời khắc giao thừa tổng cộng nghinh tân trong tiếng pháo đi đùng giữa sân già lam địa rộng rành những bước chân của đồng hương bắt đầu lên chùa lễ Phật, cầu an. Hương trầm ngào ngạt, đại hùng bửu điện uy nghi, cảnh trí phạm vũ thật trang nghiêm, thanh tịnh giữa làn khói hương quyện tỏa, xin hãy cùng tôi lắng đọng tâm tư tưởng nhớ về ân đức tổ tiên đã để lại cho dân Việt một gia tài văn hóa thâm sâu.

Tôi thích đức Phật Di Lặc, và ngày tết cũng chính là mừng xuân Di Lặc. Hình tượng tự tại, ban vui, cứu khổ của Ngài luôn rải pháp mầu cứu độ quần sanh. Hình tượng Đức Di Lặc Bồ tát với nụ cười hoan hỷ trên môi khiến cho ta có cảm giác vui đi bao phiền muộn. Sự hội tụ tuyệt vời giữa thiên nhiên, văn hóa dân tộc và niềm chánh tín đã gắn kết thành điều lý thú cho cuộc đời ta thêm hương thêm hoa. Chúng ta khát vọng hướng tới tương lai với ý thức tự do và hạnh phúc qua tín ngưỡng Di Lặc phổ cập trên quê hương vì biểu trưng cho tư tưởng hòa bình, thế nên đón mừng xuân Di Lặc chính từ sự nhận thức về hành trạng và đạo lý của Đức Bồ tát hoan hỷ này, rằng đón xuân, đến chùa lễ Phật, làm các hạnh lành, quyết tâm tu tập, tiêu trừ phiền não, tai ương hoạn nạn và cầu quốc thái dân an, thế giới hòa bình là hướng đi của chúng ta cho năm Giáp Thìn. Chính quan niệm lành mạnh rất phù hợp với con đường xây dựng hạnh phúc của nhân loại thuộc thế kỷ thứ XXI. Giờ đây khi AI (Artificial Intelligence) ra đời, thời đại mà khoa học thịnh hành, con người xu hướng vật chất mãnh liệt, giá trị đạo lý bị vùi dập bởi lương tâm ô nhiễm của dục vọng ích kỷ nên giữa người với người chí đến quốc gia này với quốc gia kia thường phát sanh mâu thuẫn và oan trái dẫn đến sự chém giết bom rơi đạn lạc. Vì lẽ đó mà Ngài Di Lặc là hiện thân cho từ bi và trí tuệ để giải hóa sâu hận trong quả đất này không bị thù hận, lừa dối và si mê quay cuồng lời kếp. Đón xuân Di Lặc không chỉ đến chùa cầu sự phúc lộc cho đời sống cá nhân, mà phải phát tâm theo hạnh nguyện của Ngài là gắn bó với tha nhân, nuôi lớn lòng từ tâm và sự nhẫn nại, nỗ lực rèn luyện tâm linh giúp đời bớt khổ.

Tết Nguyên Đán chính là sự khởi đầu của năm mới cũng là lúc giao hòa giữa con người với tâm linh, giữa đất trời hội tụ nên những ý nguyện của bản thân sẽ được thiên địa thấu hiểu và phù trợ, là dịp Thần Tài ban phát thịnh vượng cho cả mười hai tháng. Sự khởi đầu của năm mới với những cơ hội và thách thức mới hứa hẹn bao kỳ vọng

thành công và trọn vẹn hơn, cho nên, dịp tết là vận may để bày tỏ lòng yêu thương hòa thuận, đến với nhau bằng những lời chúc phúc tốt đẹp thân tình nhất. Dịp lễ tết người ta sẽ hạn chế la rầy, cãi vã trong gia đình để tạo bầu không khí hòa thuận, yêu thương, ấm áp cho nhau nên ta phải trân trọng và tuân thủ, mong muốn suốt mười hai tháng có nhiều yêu thương, tình cảm dồi dào dành cho các thành viên trong gia đình càng thêm nồng ấm, mọi người cùng chào đón những điều thánh thiện, tươi đẹp, lạc quan nhất trong năm mới. Thêm vào đó hãy tập rải tâm từ đến tất cả chúng sanh vì khi mình được an vui, mong chúng sanh được an vui như mình, ta không ép uổng cùng ai, mong rằng chúng sanh cũng không ai ép uổng kẻ khác, nghĩa là xin những người lớn đừng hiếp nhỏ, người mạnh đừng hiếp kẻ yếu, người giàu sang đừng hiếp kẻ nghèo khó. Khi ta không có nạn khổ nơi thân tâm, thì ngày đầu năm cũng xin mong rằng chúng sanh không có nạn khổ ở thân tâm như mình, ta luôn được cản phòng an vui, mong rằng chúng sanh cũng luôn được cản phòng an vui và hạnh phúc trong công việc thiện lành.

Suốt tuần qua bầu trời California đen ngịt bởi mây che ánh sáng mặt trời. Mưa dầm dề, những hạt mưa liên tục không ngớt, bầu trời buồn vuron lên khoé mắt của những ngày cuối năm con mèo như luyến lưu tiếc nuối điều chi. Một trăm năm trong đời người ta mà cứ mãi mê xoay quanh cơm áo gạo tiền, nhà cao cửa rộng thì ôi thôi, có gì phải viết lên đây? Tuy vậy, trong số chúng ta, tất cả mọi người đều ý thức rõ rằng thời gian không ngừng lại, cảnh vật cứ thế mà xoay vần, tuần hoàn vũ trụ, cũng không ngoài sự luân chuyển của âm dương. Xuân sanh, Hạ trưởng, Thu liễm, Đông tàn là lẽ dĩ nhiên của trời đất mà ta quên đi cái nguyên lý cốt lõi đó thì uổng tiếc cho đời người trên trần gian! Vừa rồi sau trận bão mạnh nhất trong vòng một trăm năm qua, thời tiết đã để lại những hậu quả gì? Cây cối ngã đổ, đường sá cầu cống tan tành, đèn đường xiêu vẹo và cây gãy đẽ chết nhiều nạn nhân là bài học vô thường, quốc độ nguy thụy, có cái gì bền chắc đâu, ấy vậy mà có người ôm ấp cơn giận đến ngàn năm chưa nguôi ngoa. Ngày tháng phù du bay nhanh thế vì thời gian như nước trôi qua cầu, nếu mình đứng đó thì sẽ bị đẩy lùi về dĩ vãng mù mịt khói mây, cho nên tân niên phải làm mới cho bộ óc tiên bộ, tam nghiệp phải cần rà soát hàng đêm để đi vào tương lai với mớ hành trang của trí tuệ và từ bi.

Nước nào cũng có ngày đầu năm, ngày tết của dân tộc đó, người Âu Mỹ có tết dương lịch, cột mốc cho năm tháng ngày giờ để lãnh lương trả paycheck. Còn người Việt Nam thì khác lắm, nó là sự thiêng liêng giữa âm dương, người còn kẻ mất và nhớ về cội nguồn nơi tổ tiên, ông bà và quê hương mờ mả. Do đó dù sống trong hoàn cảnh nào đi nữa, mỗi năm ngày Tết đến đều mang theo bao hoài niệm vốn luân lưu trong dòng máu Lạc Hồng, chúng ta dễ gì quên được sự tích bánh dày, bánh chưng, bánh tét, mứt gừng, quần là áo lụa cùng nhau đến chùa ngày đầu xuân, lời chúc Tết đến ông bà, thầy cô, cha mẹ, với những lời hay, ý đẹp trong truyền thống văn hóa ngàn đời tận tình trao cho nhau lời chúc tụng đầu năm. Có lẽ mùa xuân đồng nghĩa với sự an lạc, xa rời những phiền não khổ đau, đón xuân Di Lạc an hòa, gởi niềm tin vào mùa xuân mong được ấm no, hạnh phúc. Đó là cách nghĩ thông thường nhưng thực tế an lạc hay khổ đau tùy ở lòng người vì cảm thức của mỗi nhân sinh quan vô cùng khác biệt, nên cụ Nguyễn Du từng thốt lên rằng: "*Người buồn, cảnh có vui đâu bao giờ*" là vậy, cho nên năm nay chúng ta quyết thực tập để giảm sự tham lam, sân hận và si mê, còn ba chất độc đó quá nhiều trong máu huyết thì xuân có đến cũng không thanh thản, an nhàn. Ngược lại trong tâm không có tam độc, chấp ngã, tự cao, kiêu mạn thì thu đông lạnh lẽo cũng vẫn thấy an lạc, vui tươi. Chính vì thế mà tham, sân, si sinh khởi thì lòng người không có mùa xuân, một khi nó đoạn diệt thì lòng người mãi mãi là nơi trăm hoa đua nở.

Chúng ta yêu mến cái đẹp, thiện lành nên trước mùa xuân của đất trời thay da đổi thịt thì lòng mình không kiềm được sự rung động bồi hồi. Ai từng xa quê hương vụn nẻo trùng dương mà không từng hồi hộp khi nghe tiếng pháo mừng đón phút giao thừa, xin hãy lắng lòng cho những ưu tư, phiền muộn, những lo lắng nhọc nhằn như cũng tiêu tan, nhường chỗ cho những niềm vui hoan hỉ bên người thân, bè bạn, đất trời và niềm chánh tín. Ôi chao, phút giây như ngừng trôi trong ngày đầu xuân nhật, không khí tươi vui của đất trời như đang lan truyền sang tâm khảm của vạn loài chúng sanh, xin sự an vui hạnh phúc này mang cho họ những cảm xúc thân tình, phúc lạc và hoan hỷ cùng sơn hà thiên địa thông cảm từ chánh tâm, thành ý trong một bọc trăm trứng đồng bào.

Chúc Mừng Xuân An Lạc. Như Ninh Nguyễn Hồng Dũng

THĂNG HOA CUỘC ĐỜI

NHƯ NINH ẮC ĐỒNG ĐỒNG

KỶ 46 TÌNH YÊU ĐÍCH THỰC VALENTINE

Sau ngày tết Nguyên đán năm Giáp Thìn, trời California vẫn còn nắng ấm dù ánh thái dương không đến nỗi thiêu đốt da người. Những cái mừng một, mừng hai, mừng ba ra Giêng với ánh nắng đầu tiên trong ngày biểu tượng của sự bắt đầu, của sự sống, của sự hy vọng, với tôi, nó là ánh nắng của sự tươi đẹp, thanh khiết mang đầy sự yêu thương và nụ cười. Thung lũng hoa vàng với lớp cỏ non xanh mượt phủ kín chân đồi, vàng thái dương buổi bình minh ngày tết có màu đỏ, cam, vàng, xanh, lam, chàm, tím tạo nên những cảnh quan tuyệt đẹp và thơ mộng ngút ngàn tầm mắt lái xe trên Freeway 680, lung linh huyền ảo như một lớp màng mỏng bao phủ lên chồi non, ngọn thông, mái nhà hay cả những dinh thự nguy nga một màu hương khói. Sương khuya còn đọng trên những chiếc lá xanh non trở nên ướt át, long lanh và tinh khiết, bình minh ở đâu cũng vậy, nhưng nơi đây với tâm trạng bình yên nên những bông hoa vàng rực của Silicon valley trên đồng nở rộ và thơm ngát khiến cho đàn con chim én, chim sẻ, những hồng hạt, cánh cò bay lưng trời hót líu lo như ca tụng sức sống của một ngày mới thanh bình.

Lái xe từ phía bắc trên xa lộ 680 băng qua sườn đồi Foothill hướng về thành phố vùng nam San Jose khi ánh nắng xuất hiện vào lúc bình minh, trái đất như được đánh thức từ giấc ngủ đêm, từng vệt sáng màu nhạt trên bầu trời ửng hồng xuyên qua cửa xe tuyệt đẹp của thời khắc từ đêm sang ngày, chúng nở rộ từ phương đông vươn chòm nắng nhẹ dịu mát lên phía tây rồi lan tràn vào hoàn vũ đang xoay mang theo sự ấm áp và hy vọng. Hai bên đường khi tia nắng đầu tiên chạm vào đồng cỏ bát ngát trải kín sườn đồi làm cho thảm thực vật non xanh và các ngọn cây bùng nổ trong ánh sáng vàng tươi ấm áp, trở nên đẹp hơn cùng vạn vật chuyển mình sống động. Bóng râm dài và sắc nét chạy theo đuôi xe làm nổi bật chi tiết và màu thật của quang cảnh chung quanh. Ôi! vẻ đẹp của đất trời đầy cảm hứng, kỳ diệu và tĩnh lặng. Đó là khoảnh khắc trong tôi khi vừa lái xe vừa tận hưởng từng sát na bình yên của tự nhiên tạo hóa ban tặng.

Hôm nay ngày lễ tình nhân, lễ Valentine Mười Bốn Tháng Hai hàng năm dành cho những đôi uyên ương yêu thương và tôn vinh tình yêu, tuy nhiên nó cũng là ngày lưu dấu cho mình nhớ đến những người thân, bạn bè, những ân nhân đã hơn một lần tặng mình nụ cười thân ái. Ngày Valentine này dường như cả thế giới tôn vinh tình duyên đôi lứa, và bày tỏ tình yêu đối với nửa kia trong ý nghĩa riêng tư bởi nguồn gốc của ngày lễ Tình nhân không phải gồm toàn hoa hồng, chocolate và những tấm thiệp tràn đầy yêu thương mà bắt nguồn từ câu chuyện bi ai cùng sự hy sinh cao cả để bảo vệ quyền được yêu của con người.

Theo truyền thuyết phổ biến nhất, Valentine là tên một Linh mục dưới thời Hoàng đế La Mã Claudius II, vào thế kỷ thứ III thì đế quốc La Mã với tham vọng bành trướng đã tạo ra nhiều cuộc chiến tranh đẫm máu tàn khốc, bao nhiêu sinh mạng bị hủy hoại và người dân ngày càng sợ phải đi lính chống những quốc gia yếu thế. Do vậy mà nhà cầm quyền gặp khó khăn khi chiêu binh vì đàn ông trên khắp đế quốc chẳng ai muốn rời xa gia đình hay người yêu. Vua La Mã cho rằng tình yêu và hôn nhân là nguyên nhân chính khiến đàn ông không muốn ra chiến trường nên triều đình ra lệnh cấm tổ chức đám cưới hay lễ đính hôn.

Tuy vậy, vị Linh mục tên là Valentine vẫn quyết tâm cử hành hôn lễ cho rất nhiều cặp vợ chồng trẻ trong nghi thức được tiến hành bí mật và đơn sơ nhưng cuối cùng sự việc vẫn bị phát giác, Linh mục Valentine bị bắt và kết án tử hình đưa lên đoạn đầu đài chặt đầu vào ngày 14 tháng 2 năm 270 tây lịch. Xuyên suốt bao thế hệ cứ đến ngày này thì hóa thành tục lệ bởi thông điệp tình yêu qua sự hy sinh thân mạng của Linh mục Valentine chứng tỏ không một thế lực nào ngăn cản nổi con tim. Hàng nghìn năm qua, các cặp tình nhân, vợ chồng hay những người thân yêu quý trọng thường kỷ niệm ngày này bằng cách gửi lời chúc, tặng cho nhau những món quà truyền thống như hoa hồng và kẹo chocolate đến người yêu thương.

Thật vậy, tình yêu luôn là tâm cảm thiêng liêng và quan trọng trong cuộc đời mỗi chúng ta, nó hình thành một gia đình hòa thuận và nền tảng cho xã hội phát triển, yêu thương. Từ xưa đến nay thì tình yêu, tình cảm nam nữ luôn là chủ đề được nhiều người quan tâm, nhất là tuổi mới lớn, tuổi ban mai của bình minh nắng đẹp thì người trẻ nào chẳng yêu và khao khát được yêu.

Nhưng tại sao gia tài đầu tư bằng con tim đó cứ dễ mắc sai lầm khi bước vào con đường tình duyên ấy? Con số thống kê trong xã hội Hoa Kỳ cho thấy những sự đổ vỡ, tan hàng gây gánh, ly dị lên đến trên năm mươi phần trăm. Như vậy thì Valentine có nghĩa lý gì và chúng ta thật sự hiểu rõ bản chất của tình yêu hay chưa? Làm sao để có được sự trọn vẹn hạnh phúc, trọn vẹn thương yêu như thông điệp ngày lễ tình nhân rằng hy sinh cái chết hầu bảo vệ tình yêu thật sự?.

Tình yêu nào cũng long lanh như giọt sương mai, đẹp, tinh khiết và thánh thiện, tuy nhiên, sự thật là nếu mình chưa đủ hiểu biết hay nói cách khác là đang tự đánh lừa mình, thì chúng ta không thể có tình yêu đích thực cho được. Mặc dù tự nó là biểu tượng cho cái đẹp, nhưng một khi mình không thể cảm nhận được cái đẹp ấy của tình yêu thì trở thành nỗi bất hạnh, nỗi khổ đeo mang, cho nên dù có vừa đẹp mà vừa khổ thì cơ bản là không thể mỹ miều để ca ngợi tình yêu. Cái không hoàn mỹ đó từ sự chung sống mà đôi bên không còn tôn trọng, suốt ngày chỉ chiết lẫn nhau đi đến bất đồng quan điểm, nóng nảy không kiềm chế được bản năng, thượng căng chân, hạ căng tay, ra tòa ly dị.

Bên cạnh cái tiêu cực không hoàn mỹ đó cũng chỉ vì cái tôi to đùng, tôi là cái rún của vũ trụ nên buộc đối phương phải tuân thủ, bị phản bội hay không có thời gian cho nhau và hàng nghìn lý do khách quan khác chen vào. Rút cuộc, điều làm cho mình không toại nguyện đâu phải là tình yêu mà nó đến từ những điều chấp ngã, không có khả năng hòa hợp từ những chuyện lẽ lẽ không ra gì.

Như vậy thì ngày Valentine chính là tình yêu đích thực, là thứ mang lại hạnh phúc cho cả đôi bên, ngược lại nếu nó không đem lại hạnh phúc cho đôi tình nhân thì đó vẫn chưa phải là tình yêu đích thực. Bây giờ mình phải quán chiếu từ gốc rễ của nỗi bất hạnh vừa nêu. Khi đang yêu say đắm thì sự bao dung, hy sinh cho nhau và muốn cho nửa phần còn lại được vui vẻ, nhẹ nhàng, thỏa mái nên đức hy sinh nhường nhịn từ nó miễn nhiễm với điều trái ý nghịch lòng, chín bỏ làm mười vì tình yêu đang bay bổng và thăng hoa lên tận trời xanh thì hạnh phúc vô biên. Tuy nhiên, lúc nào đó giận hờn, ghen tuông là nỗi khổ xuất hiện vì nó đến từ sự bám chấp vào người ta yêu. Mình tiết ra một độ tổ ngã chấp, cái gì cũng phải vừa ý mình, tuân thủ mình, thuận theo những quyết định của mình, không được rời xa mình bởi có nhiều sự bám chấp nặng nề đó sản sinh ra sự đau khổ triền miên.

Từ những oan trái ấy chúng ta có thể thấy một tình yêu đích thực phải dựa trên căn bản của lòng tôn trọng, quan tâm cho nhau, đối thoại thật chân tình, cởi mở và kiên nhẫn lắng nghe ý kiến của phần bên kia để cùng xây dựng một mối tình lâu dài dựa trên lòng biết ơn chân thành. Tình yêu không bao giờ đủ nếu thiếu trách nhiệm và lòng tin, thật tình đối đãi như người bạn tri âm, chính chúng ta cũng chưa hiểu nổi chính mình thì người kia có cả một bầu trời bí mật làm sao hiểu hết cho được, do vậy, đừng khư khư cho rằng mình biết tất cả về đối tượng của mình vì cả hai người đã ở bên nhau suốt nhiều tháng năm. Nếu mình ý thức rằng đối tượng vẫn là một bí mật thì mình sẽ tiếp tục lưu tâm, để ý đến người ấy vì sự quan tâm muốn tìm hiểu đối tượng này là chìa khóa đưa đến một mối quan hệ vững bền.

Hơn nữa sự tin tưởng lẫn nhau vô cùng quan trọng nên cần được xây đắp bởi cả hai đối tượng bằng cách quan tâm đến nhau và có bổn phận thực hiện những lời hứa đã nói ra. Đồng sự là cả hai cùng làm việc, chăm lo gia đình và nuôi dạy con cái một cách công bằng, với sự đồng ý của vợ lẫn chồng, tránh làm những việc phải che giấu, thực tập lòng biết ơn và xin lỗi nếu có cũng như tấm lòng luôn bao dung và tha thứ. Trong tình yêu nên biết rằng, tha thứ không có nghĩa là buộc ta chấp nhận hành động của đối phương mà chính xác nhất là để cho lòng sân hận của mình vơi xuống, qua đi.

Có hiểu mới có thương, tình yêu phải làm bằng sự hiểu biết vì không hiểu, không thể thương yêu sâu sắc, thương yêu đích thực. Hiểu chính là nền tảng của tình thương. Tám tỷ người trên thế gian này thì mỗi người có những nỗi niềm, khổ đau, sầu muộn riêng biệt, cho nên khi có nửa bên kia chung sống mà không hiểu, sẽ không thương được mà giận hờn, trách móc phát triển liên miên. Ngay cả mình có tình thương dạt dào mà không hiểu về đối tượng được thương thì mình sẽ làm người đó ngọt ngạt, khổ đau và tù túng.

Trong Phật giáo có bốn yếu tố của tình yêu, đó là tâm từ, tâm bi, tâm hỷ và tâm xả. Tâm từ là khả năng hiến tặng hạnh phúc cho người mình yêu, cho nên tình thương mà không đem đến hạnh phúc cho người yêu, tất nhiên không phải là tình thương đích thực, chữ đích thực này phải hiểu là mình làm cho người ta hạnh phúc trong từng hơi thở bình an. Tâm bi là khả năng người ấy lấy bớt nỗi khổ ra khỏi con người mình. Người yêu mình phải là người biết sẻ chia, thấu hiểu, cảm thông, biết xoa dịu, làm vơi bớt nỗi khổ của mình trong cuộc đời. Tâm hỷ là niềm vui, tình yêu chân thật phải làm cho cả hai đều an vui, cả gia đình cùng hạnh phúc và tâm xả là không phân biệt vì người mình yêu thương có khó khăn thì khó khăn đó cũng cần cùng nhau gánh vác, không đổ thừa, phải tay trước niềm đau riêng của nửa bên kia.

Xin mượn câu chuyện trong gia đình, Hương không ngờ mình lại gặp một người mẹ chồng khó tính dễ sợ như vậy. Từ khi kết hôn với Tâm, bà chưa từng xem trọng cô, ngày nào cũng nói những lời khó nghe, Hương chỉ biết khóc. Nhiều người khuyên Hương rằng mẹ chồng cô về hưu rảnh rỗi không có việc gì làm, cô cứ sinh một thằng bé kháu khỉnh, bà ấy trông cháu thì sẽ không phản nản cô nữa. Về phần mẹ chồng, bà luôn gây áp lực Hương, lúc nào cũng hỏi rằng khi nào thì sinh cháu, kết hôn đã mấy năm rồi mà chẳng thấy động tĩnh gì cả. Thậm chí còn những câu khó nghe như: “Nuôi gà còn có thể đẻ trứng, lấy một cô vợ về mà chẳng chịu sinh cháu, thế thì thà nuôi một con gà mái tốt hơn”.

Chồng Hương, Tâm khuyên mẹ mình: “Mẹ ơi! bọn con bận công việc, tạm thời chưa muốn sinh con!”. Mẹ chồng lại gắt gỏng: “Đã 30 tuổi đầu rồi còn bận đến khi nào đây?”. Thật ra không phải hai vợ chồng không muốn sinh

con, họ rất muốn nhưng Hương vẫn chưa mang thai, nay đã 30 tuổi rồi, không thể dùng mãi cái lý do bận công việc để thoái thác vụ sinh nở.

Mẹ chồng nói: “Đến bệnh viện mà khám đi, khéo lại bị bệnh gì đấy!”. Bà nghi ngờ Hương có bệnh bởi Tâm khỏe mạnh như thế, không có vẻ bệnh tật gì cả. Kết quả kiểm tra ngoài dự kiến của Hương, thì ra người bị bệnh là Tâm. Khi biết được điều này, Hương đã gào khóc lớn, rất nhiều năm trôi qua Hương đã chịu biết bao nhiêu tủi nhục. Hương oán giận đánh vào lưng anh: “Đều tại anh, mẹ anh còn mắng tôi, lời khó nghe gì cũng đều nói ra hết cả!”. Tâm lặng lẽ rơi nước mắt, không nói câu nào.

Về đến nhà, Hương đẩy cửa vào nhà trước, mẹ chồng nói: “Sao lại khóc lóc thế kia? Ai nợ tiền cô hả? Ôi dào, tôi hiểu rồi, khám ra là cô có bệnh rồi chứ gì?”. Bình thường vì nghi ngờ việc không có con là do mình nên Hương thấy tự ti trước mặt mẹ chồng, khi bà nói những lời khó nghe cô chưa từng dám đáp trả. Nhưng lần này, Hương lại hét lớn: “Ai có bệnh chứ? Có mẹ bị bệnh ấy!”. Nói xong, cô đẩy cửa đi vào phòng ngủ.

Mẹ chồng ngậy ra, bà hỏi con trai vừa đi vào sau: “Chuyện gì đây?”

Anh nói: “Mẹ, có kết quả kiểm tra rồi, là do con ạ!”. Bà không tin, bắt anh phải cho xem kết quả kiểm tra. Nghe vậy, anh nói: “Mẹ xem cũng có hiểu gì đâu ạ!”. Bà lại nói: “Thì mẹ tìm người nào hiểu xem hộ!”. Tâm nói: “Chuyện này có gì hay sao mà còn đem kể cho người khác. Con xé và ném vào nhà vệ sinh ở bệnh viện rồi”.

Bà nghe thế khóc lóc nói dù tốn bao nhiêu tiền cũng phải chữa cho bằng được. Bà mẹ không cam lòng, đi hỏi thăm những nơi chữa vô sinh bằng Đông y, rồi đi lấy thuốc ngày nào cũng bắt anh uống những chén thuốc đắng nghét. Vậy mà vợ chồng anh mãi chẳng có động tĩnh gì. Bà mẹ chồng cuối cùng cũng từ bỏ.

Có lần, Hương nói với chồng mình muốn ly hôn. Anh không đồng ý, nói: “Anh bị bệnh nào, sẽ không có ai chịu lấy anh cả. Em nhẫn tâm bỏ anh như vậy sao? Hay là chúng ta nhận con nuôi nhé?”. Hương cũng nói với Tâm, cô yêu anh, nếu thật sự phải ly hôn Hương cũng không nỡ, đó chỉ là lời nói khi tức giận thôi. Thế là họ nhận nuôi một bé trai, mẹ chồng rất cố gắng giúp họ chăm con. Thái độ của mẹ chồng đối với Hương cũng thay đổi 180 độ. Mỗi ngày khi Hương tan sở, mẹ chồng đều hỏi han, khi Hương bị bệnh bà chăm từng chút, bê trà rót nước tận phòng.

Dần dần, Hương không còn oán giận mẹ chồng nữa, con trai họ cũng rất thông minh, ngoan ngoãn. Đôi khi Hương nghĩ như thế này cũng rất tốt. Nếu Tâm không bị vô sinh, mẹ chồng chắc hẳn vẫn còn khó chịu với Hương như lúc ban đầu, giá vậy thì Hương sẽ rất khó lựa chọn. Hương và chồng đến với nhau và tình yêu đích thực, nên ly hôn thì Hương không nỡ, còn nếu không ly hôn thì Hương lại không chịu nổi tính khí của mẹ chồng.

Đã nhiều năm trôi qua, con trai họ đã lên đại học, mẹ chồng cũng qua đời rồi. Một ngày nọ, Hương dọn dẹp tủ và phát hiện ra tờ kết quả kiểm tra đã ố vàng trong một tập hồ sơ cũ. Hương mở ra xem, mặt Hương biến sắc, lập tức cầm đi hỏi chồng.

Tâm nói: “Đúng vậy, anh đã nói dối, khi đó kết quả là em bị bệnh!”. Hương kinh ngạc hỏi Tâm: “Tại sao lại làm như vậy?” Tâm mỉm cười nói: “Em thể hiện thái độ tự tin trước mặt mẹ anh là vì em cho rằng người bị vô sinh là anh. Nếu anh nói sự thật với em thì em sẽ không còn mặt mũi nào nữa, mẹ anh là người thông minh bà sẽ nhìn ra được”.

Thì ra là vậy! Hương ôm chầm lấy anh, không nói nên lời, nước mắt Hương tuôn rơi như mưa... Yêu không phải chỉ là những lời nói ra ngoài miệng, tình yêu hy sinh thầm lặng mới là tình yêu đích thực!

Giọt nắng lung linh như hòa tan niềm hạnh phúc vào bầu trời trong xanh của ngày Valentine trên sườn đồi Alum Rock giữa thung lũng hoa vàng. Tôi thắng xe dừng lại trước Lisa Flower để mua bó hoa hồng tươi thắm thương tặng và cảm ơn người tôi yêu quý. Happy Valentine!